

Las kasvame me
tõusev sugu!

Eesti rahvusliste skoutide
„Noorsepp'ade“ häälekandja

Noorsoo kasva-
tusline ajakiri.

NOORSEPP

„NOORSEPP“

on müügil järgmistes
kauplustes ja noorsepp-
pade osakondade esi-
tajate juures:

Tallinnas:

Rmtk. „Odamees“
 „ „Pihlakas“
 „ „Rahvaülikool“
 „ „Ploompuu“
 „ „Rubin“
 „ „Mutsu“
 „ „Abrelthal“
 „ „Mäng ja Kool“
 Spordir. kpl. „Esto“.

Tartus:

Rmtk. „Odamees“
 „ „Postimees“
 „ „Roht“
 „ „Pallas“
 „ „Kinger“

Viljandis:

Leitn. Põdra

Pärnus:

Rmtk. „Uudis“.

Rakveres:

Isand Valdmann.
 Isand Juhkam.
 Isand P. Tingas.

Võrus:

Isand Anso.

Paides:

Tarvitaj. üh. „Iva“
 Isand Eglon.

Valgas:

Rmtk. „Postimees“.

Haapsalus:

Rmtk. „Tamverk“
 Kirj. üh. „Laan“.

Kuresaares:

Rmtk. „Liivi“ ja
 „Meie elu“ toimetus.

Narvas:

Isand Kärner.

Baltiskis:

R. Gildemann.

Soomes:

Isand Volrat. Rihimäki

Kõik noored
:: loevad ::

„Vaba Maa”,

sest „Vaba Maa“ on valvel

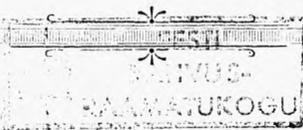
ilusama tuleviku

:: :: eest. :: ::

Las kasvame me
tõusev sugu!

Noorsoo kasva-
tusline ajakiri.

NOORSEPP

Eesti rahvusliste skoutide „Noorseppade“ häälekandja.
Ilmub kord kuus.

Üksik number 25 mrk.	
Postiga	Kuulutused
1 aastas 300	Teksti eel 1
1/2 150	lehek. 1500
1/4 75	Teksti taga 1000

Vastutav toimetaja
G. LAGUS.
Talituse juht
A. P. PACHEL.

Toimetus ja talitus
TALLINN
Uus tänav Nr. 14.

№ 4.

20. detsembril 1921 a.

2. aastakäik.

SISU: Jürgens, Skoutiism kui eetiline nähtus. G. Lagus, Reisimuljed Afrikast. G. Lagus, Jõulud Vahemerel. Suriija vangi mälestused. Jõulud unes. M—n, Laul merele. H. H., Jõulu jutuke. M. M., Jõulud. Rud. Gildemann, Mälestused mere-reisudelt. G. Lagus, Noorseppade mängud. Endel Rikkand, Noorseppade mängud. Dr. Multer, Esimene abiandmine õnnetutel juhtumistel. Skoutide ühisuste töökavad. G. Lagus, Eksamite kavad. Maha rekordid. Mõni sõna spordieksami vastu ettevalmistavate harjutuste kohta. Sport. Kroonika. Toimetuselt. Kirjavastused.

Skoutiism kui eetiline nähtus.

✦ Jürgens.

Meie aja kasvatusteadus nõuab inimesele harmoonilist, füüsilist ja vaimlist arenemist, — seega ka arusaadav, mikspärast kõik jõud sinna poole saavad juhitud, et kõik psücholoogilised momendid vaimlises, ja füüsilised elemendid kehalises kasvatuses, arenemises saaksid rahuldatud, õieti juhitud.

Kui heidame pilku, kuidas üksikuid vaimlisi, psücholoogilisi momenta (mõistust, tundeilma, tahtejõudu) arendada tahetakse ja suudetakse, siis näeme siin, et arendades mõistust välja minnakse seisukohast, et igale arenevale õpi-

lastele algmõistet anda saaks mate- maatilisest mõttevõimest, filosoofia probleemide lahendamisest, mee- lespidamist sisse harjutada tahe- takse andmetega maateadusest, kir- jandusest jne. Uuem kool tahab kõi- ge selle juures ka piltlikult küllalt kõik veel äraseletada joonistusega jne., õppijas huvi kasvatada, seda mis ta näeb passiivselt, sundida pa- berile, ülesjoonistada, aktiivseks te- ha. See oleks siis mõistuse asjus. Mis puutub tundeilmaisse, siis kat- sutakse ka siin tähtsaid hingeelu elementa silmaspidada, õpijates alal- hoida rõõmsat meelt, igatsusi, este-

tilist ja eetilist ilmavaadet, sõnaga, seda arusaamist elust süvendada, mis inimest optimistlikseks teeb. Väljamineks eksperimentaal psühholoogia andmetest, kus selgeks tehtud, et halb meeleolu, hirm, kurjus, pessimism oma mõju inimese peale mitte avaldamata ei jätta, vähendades vaimlise potentsi tervelt kuni 25% -ni, otsib kasvatusedus ka teesid, vastava meeleolu loomiseks õpilaste hulgas, püüdes tundeilma avaldusi juhtida õigetesse, õnnelikudesse roopatesse. Et inimeses oma biopsühhilised defektid nii kehaliselt, kui vaimliselt olemas, siis katsub ka siin appi tulla kasvatusedus, mõjuda katsudes alajärguliste tunnete (affektide: hirm, nutt jne.) likvideerimiseks, hävitamiseks, — kohta seega vabastades rohkem kõrgematele tunnetele, esteetilise ja eetilise emotsioonidele.

Viimaks kolmanda psühholoogilise momendi (tahtejõu) arendamiseks otsitakse ka teesid viimasel ajal, kuna õieti üks tähtsamatest tahtejõu arendajatest, umbes perioodis pärast 14 eluaastad, füüsilist tööd (spord, mängud, kehaline töö) ses suhtes küll tuleb lugeda, mispärast ka füüsilisest kasvatuses viimasel ajal rohkem räägitakse.

Kuid siiski on peaaegu kunni viimse ajani leida kooli lõpetajate hulgas „psühholoogilisi karrikatuure“ nn. „traineeritud“ mõistusega ja vaadetega, nagu ka ühekülgised füüsilise kasvatusesõlehooldjad ka loonud viimasel ajal nii mõndagi akrobaati.

Sellest pääsemiseks on otsitudki teesid, on leitud ka üksikuid harusid; — õppekool peab taganema pealetungiva töökooli ees, sellesse usuvad igatahes praegu nii paljudki!...

Kasvatusteadlased tahavad tungida lähemale õpilaste hingeelule, tahavad kuulda juba nende omi vaa-

teid, oma korda kodus ja koolis, tahavad näha neis mõtlemaid, **iseennast organiseerida suutvaid inimesi**, kes väärilisemalt ka koolipingil saaksid juhitud.

Ühe niisuguse iseennast korraldava Eesti noorsoo laiaulatuslisest organisatsioonist sooviksingi järgnevates ridades rääkida, — ma mõtlen siin juures skoutiismi (mõtlen siin meie rahvusliste „Noorseppade“ peale), kus juures **skoutiismi aated, sihti eetilisest, praktilise filosoofia seisukohast tahan käsitada.**

Mis on eetika?... ehk mida tahaksin mina siin kohal just eetika all mõista? — tekkiks kohe esimesena küsimus.

Eetikat üldse võib nimetada tahtejõu filosoofiaks.

Kui meie näituseks ilutundest, esteetikast räägime, siis teame, et see kõrgem nauding, tunne, emotsioon on vaba igast, tulgu ta kust tahes tagamõttest, sihist, — egoismist (kasu omale saada), kui ka altruismist (kasulik õnnetutele olla), — ta on, kui nii ütelda tohiks, transsendentaalne emotsioon, läbielamine, nauding, — tunne kui mäest väljaatunud purskama kristallselge hallika vesi, külm iseenesest, kui ka teistele, kuid siiski ilus, emotsioon....

Eetika aga on teistsugune tunne, emotsioon. Ta on **vaba** ahnusest, egoismist, **kuid altruism** teisest kohast just **on üks tema tähtsamatest omadustest.**

Kunas esteetika — ilma ühegi tagamõtteta (ükskõiksus omale, kui teiste vastu), on aga eetikal tagamõtte — aidata õnnetuid, altruistlik jne. olla, kasulik olla.

Ärme hakkame siin seekord rääkima tahtejõu vabaduse probleemist, nn. indeterminismist (tahtejõud on linnu vaba, ei käi ühegi seaduse alla, on tujudest ärarippuv) ja determinismist (tahtejõu käib üldiste seaduste alla, on ärarippuv evolüt-

sioonist, arenemisest), sellest räägivad küllalt palju K. Joel ja Bergson, Spencer ja teised, heidame mõne sõnaga ainult pilku eetika minevikku, algades kõige suuremast klassika aja eetikerist Sookratesest peale. peatades pärast pisut ainult kõige suuremate eetikerite juures. **Sookratese elumõte** oli algusest, lõppedes surmaga, üks eetiline arenemine. Ta nägi eetikat elu enese mõistes, kus juures **mõistus affektide üle valitsema peab**. XVII. aastasaja suured mõtteteadlased **Des Cartes** ja **John Locke** näevad, esimene eetikas metafüüsist, „üliinimlist“ elementi, teine toonitab näeb eetikat väljaarenema ei millegist muust, kui lihtsatest egoistlistest tingimistest lõbu, rõõmu tundmiseks. Edasi võiks **Kanti** ja **Fihet** nimetada, kes räägivad eetilise kohustusest, mis igas inimeses on (kategoriline imperatiiv — Kant) ja südametunnistuse absoluutsest eilisest väärtusest (Fihet). Nimetama peaks siis veel **Schopenhaueri**. „Elu mõtte on tahte jõud“, räägib suur mõtteteadlane, „aga tahte jõud on iseenesest mitte rahuloldav seisukord (sest rahuloldavuse korral ei oleks midagi tarvis tahta), seepärast mitterahuldus ehk **kannatus** on alguline ja positiivne nimetus iga oleyusele (iseenese sees)... „**Kaastundmises**“, räägib edasi ta, „on **eetika alusmõiste**“. Nimetan veel siin siis **Nietschet**, kes küll rohkem esteet, kuid kes kannatust eetika elemendina ei tunnistanud, ta tahtis eetikat vägevates avaldustes tunda, asketiismi eetikas eitades, olgu see siis juba avaldatud kas füüsilistes tegudes, mõtte ehk tahtevõimes. Niisugused — lühidalt suurvaimude vaated! Võtame veel mõne sõna, et ära tähendada eetilisi vaateid Vestermarki Taylori järele „metsinimeste“ juures. **Eskimo** näeb oma elu väärtust, eetikat, selles, kui pal-

ju ta mädanenud kala jne. rasva kokkukuhjata on suutnud, mis ka teda pärast surma rahuldama peab. **Hottentot** arvab, et ta eetiliselt õigelt talitab, kui ta suudab midagi ära varastada, kuna oma hädaks, õnnetuseks loeb seda, kui tema käest varastadi. **Indiaanlane** ei või enam oma peaehtesse sulge panna, ega ükski naine ei tule temale naiseks, kui ta mitte ühte inimest ära ei ole tapnud jne.

Eetika nii siis on mitmesugune mitmetel, temast saadakse mitmeti aru ka mõtteilmas: ühed näevad hädust, lõbu, mis temast saavutakse (eudemoniism), teised asketiismi, kolmandad veel midagi uut jne., lugedes raamatuid, kus jälle inimese hinge looma omadega võrreldakse, toonitakse jälle just seda, et inimese eetika pea iseloomustajaks on häbitunne.

Võttes siin kohal eetika vastu niisuguse seisukoha, et eetika peab nõudma: 1) **häbi tunnet**, 2) **teatavad asketiismi**, 3) **altruismi**, talitades sõnade järele: **Neminem laede, imo omnes, yantum potes, juva** (ühtegi ära haava ja kõiki, palju saad, aita), katsuti pilku heita viimaks skoutiismi peale.

Üldiselt skoutismi eetilist ilmet karakteriseerides, tuleks nimetada, et selle eetika normid **täielise elulise väärtusega on**, nagu seda juba ütleb skoudi tervitus ise: „Ole valmis!“ Kuid skoutiismi eetika ei lepi üksi mitte tänasega, ta näeb oma elus iseene arenemist, täienemist, käskides „homme olla parem, kui täna ja kui olid eile“, nõudes nooruse käest „igapäev katsuda midagi hääd teha“, „alati ligemise elu päästmiseks valmis olla“ jne.

Minnes detailsusteni, hakkam esimest ülalnimetatud eetilist elementi — häbi tunnet — skoutiismis vaatlema. **Häbi tunne** iseenesest hakkab arenema välja inimestes umbes teise

eluaasta ümber, kunas ta pisut enne 16—18 eluaastat oma kõrgemale tippule jõuab. Inimene neis eluaastades (s. o. 16—18 a.) ei häbene nii palju just vahest ennast, kui seda, et ta loomalikust eneses tundma hakkab, et nendes „virginibus puerisque“ aastades tema mõtteilmas murrangud sünnivad, füüsiliselt ja vaimliselt kiiresti edenema hakkab.

Mõtteteadlane **Plotiin** ütleb: „Normaalne inimene kõrge vaimlise haridusega ei häbene mitte seda, et ta kehalik olevus... meil ei ole häbi sellest, et meil on ühist kiviga, puuga, metalli tükkiga, ainult ses suhtes, et meie sarnastatud olema kõrgemate looduse olevustele — loomadele, tekkib meil häbitunne ja sisemine antagoniism“.

Skout on viisakas, on puhas sõnas, teos ja mõttes — nii loeme „kärsiraamatust“. Skout ei purjuta, ehk küll teades ka alkoholi kahju organiismi peale, ta rohkem aimab ette selle mürgi viisakuseta häbistavaid tagajärgeid, ülespidamist. Skout ei haava sõnadega ka mitte neid, kes skoutiismist aru ei saa, ta vaatab kahetsusega nende peale, kes oma häbiks rumalusi teevad jne. Skout austab inimest, iseäranis naisterahvast, (emade püha iga 1. detsembril), sellest järgneb juba iseenestki ka õiglane arusaamine sugulisest tervishoiust. Läheme edasi. Mida mõista esmalt asketiismi all, mida eetikas näha tahan. **Asketiismis** näen seekord mõistusliselt normeeritud elu, mitte aga mõnda munga seisust küll, kuid ka mitte laialist priiskamist, „eluinimesi“. Skoutide asketiism avaldub minu arvates juba selles, et skout **igat penni, kui ausa töö väärilist panti hinnata tahab**, „iga üleliigset penni korjab skout kokku“, **skoutide elu laagris** „kus olles kõik ühe ja üks kõige eest“ kõige **lihtsama asemega** kuu-se okstest ja sammeldest pealu-

sega lepitakse, **iga hommik**, seal, kui ka üldse muul ajal, **vara üles tõustakse, lihtsalt süüakse** tule juures ennast soojendakse jne. Juba see skoutide ütetus: Aasta jagatakse kahte jakku: 2 nädalat laagrit ja 50 nädalat laagrisse mineku ootamist, — näitab ka osalt, kui kõrgelt skoutiism eetilist elementi — asketiismi hinnata oskab. Peab tähendama, et selles asketiismis siiski ülevoolav nooruse rõõm elavalt läbi paistab, kus juures me teame, et skoudid alati üilirõõmsad, naeravad, lõbutsevad, sest nemad on elurõõmsad, terved!

Kolmanda eetilise elemendina skoutiismis vaatleme **altruismi**. Ei võiks leppida suurevaimu Schopenhaueriga, kes arvab et eetilise ilma vaate aluseks on kaastundmus. Kui nii oleks tõesti, siis võiks kaastundlik inimene (muidugi teiste vastu kaastundlik), ennast seejuures aga küllalt haarata (mitte enese vastu kaastundlik olla), elades instinktiividele ja affektidele oma elu, kuid nii ei või ju olla, peab kaastundlik ka oma vastu olema, normeerima oma tegusid, **isikliku eeskuju andma, nagu seda skoudid** oma põhikirja järel **teevad**, öeldes: „Vaadake minu peale, tehtagu nagu mina teen, püüdke nii edasi, nagu mina jne.“

Sarnast eetilist arusaamist vaatleme lähemalt pisut skoutiismis. Altruismist laiemas skoutide mõttes võiks palju siin kohal rääkida, seekord räägime 1) **armastusest loomade ja looduse vastu**, 2) **kõrgemast altruismist**, mis tihti ka oma elu ohverdamist võib nõuda, **inimese**, kui individuaalse olevuse, **vastu**, 3) **armastust isamaa vastu** (patriotiism) jne. „Skout on loomade sõber. Ta peab neid alati piinamise eest kaitsma. Ilmaeagu ei tohi ta looma kunagi tappa, sest kõik loomad on loodus. Ainult toiduks tohib teda tappa“, loeme skoutiismi põhi-

mõtete raamatust. Skout korjab, edasi, kollektiivse taimedest, putukatest, kividest, „kuid peab selle juures meeles, et skout on looduse sõber“, nimetab lõpuks „käsiraamat“. „Välja kodumaa loodusesse!“ — hüütakse siinsamas, „looduses oles näete, kui **ilus** on meie väikene Eesti!“

Skout armastab inimest! see oleks põhijoon tervest skoutismist paari sõnaga öeldud, sellest üliinimlikusest tihti, altruismist räägib siin iga lehekülje mõtte, kiri. „Pida-ge meeles“, leiame lugedes vastavaid raamatuid, „et salk skoute ei ole mitte juhtumisi kokku kogunud poiste hulk, vaid see on **üks pere, kus kõik vennad**“... „Kui skout teise skoudiga kokku saab“, leiame teisest kohast, „see võib ka võõras olla, peab temalt küsima, kas see tema abi tarvitab?“... — Inimesed, olge inimlikud! — tulevad tahtmata meelde, suure kasvatusteadlase Rousseau sõnad, skoutisid nähes, ja **skoutismi üle lugedes ... ja ühes sellega** kuuludub kõige selle skoutide eetilise asketiismi juures ka noorusea õnnelik naer, kes kilgates, joostes, hüpates, mängides alati suudavad koguni üliinimliku altruismini jõuda kõige oma ilmsüütu naiivsuse juures, võrreldes „tõsiste“ häda ajal nurkadesse pugunud meestega, kentsakate psühholoogiliste karrikatuuridega ja patenteeritud akrobaatidega.

Noor olla on kevadet rinna sees kanda! — Kui vägevalt räägite veel ka sellest, Teie skoudid, vennalikult

vasakat kätt pakkudes, kus ka juba Teie laginal naerma ajav tervitusviis ka nii ullatavalt, meelitavalt kõneleb, kus ka vanematele põlvedele tahtmata meelde tulevad kaugele minevikku mahajäänud muinaslood hundist, karudest ja rebaste ninadest!...

Kuid edasi asja juurde. Jah, — pidin veel ütleva seda, et skout oma isamaad kõrgesti hindab, kui „tugev tamm, aga mitte kui vilets paju“, rõõmustab ta, Eesti skout, kodumaa sinatavaid metsi, väsimata lauldes rahvuslikka laule Munamäe metsade kaugustest kuni täna veel lainetava Soome lahele...

Kas olete kuulnud, nende ridade lugeja, nooruse laulu, — Siis ei unusta Teie teda ialgi, sest nooruses laulab ka kõige mustemat füüsilist tööd tegija inimene, kui ka õpija koolipoiss!...

O, — ilus on skoutide laul kui talvel nii suvel me maal, kus „siiski kenad männad ja kuused!“, — ka pimedal külmal Eesti, kodumaa jõuluööl kõlate, te, skoutide laulud, ilusama unistusena kord läbielatud aegadest... rääkides mõnedele mässavatest sügistormide kadunud tagajärgedest, teistele vaikselt, lumega kinnimaetud metsades, voolava, niriseva ojakese vulinast!...

Laulge, laulge ka seekord!...

Olgu tervitatud skoutism, kui iseisva Eesti nooruse eetilise nähtus!...

Dr. Hermann Jürgenson.

Tartu, 1921 a.

Reisimuljed Afrikast.

G. Lagus.

Ramadan.

Üks kord aastas pühitsevad araablased hiigla paastu, ramadani päha, mis terve kuu kestab.

Juba aastasajad tagasi pühitsesid nemad seda nõnda ja teevad meigi päevil samuti muutnatalt.

Aastasajad toovad palju muutust

rahvaste elus; aastasadade jooksul olid araablased vaba ja võidurikas rahvas olnud, aga nüüd on nemad orjastud ja rõhutatud. Aga pea võib see rahvas jällegi oma ahelad murda ja vägevaks saada. Ahelate all on araablastel esiisadelt päritud kindel rahvuse vaim, mis samuti kõikumata lastele ja lastelastele edasi pärandatakse.

Nii Araabia rahva võimu ja vägevuse, kui ka langemise ajal oli ja on ramadan rahvusliseks pühaks.

Hommikul päikesetõusust kuni selle loojaminekuni kestab igapäev fanaatiline paast. Siis ei söö ega joo ega suitseta ükski usklik. Ja alles õhtul sest momendist peale, millal valget lõnga mustast ära tunda ei või, algab kitsastel, mustadel tänavatel elu. Ahneid sööjaid, joojaid näete igal pool, kes pika päevase ootamise järele kurnatud on. Niisugust ahnet toiduhävitust ei ole mina enamalt näinud, kui seal oli.

Ei puudu ka humoor. Jõuab vaevalt päikene looja minna, kui igal pool suitsud suhu ilmuvad ja söömine algab. Seletatakse, et nägemine mõnel halb olla ja lõnga raskem ära tunda. Vahe on küll seal mõned minutid, sest lõunamaal ei tunta koitu ega ämarikku. Ühes päikese loojaminekuga muutub kohe pimedaks, kuna hommikul ootamatalt ilmub idas lõkendav päikese diskus ja ilm muutub kiiresti valgeks ja varsti tundub palavus.

Ramadan näitab rahva iseloomu, tema vaimu ja fanaatilist usku. Päevotsa söömata olla on väikene asi, aga palavuse käes olles päevotsa mitte juua, tähendab juba palju. Siiski ei tehta siin erandit kellegile, peale laste, ehk mõne üksiku rikkama araablase, kes ennast juba europaseerinud. Aga just ramadani ajal näitavad viimaste hul-

gast ennast paljud pöörase uskliku ja paastuvad nagu enamalt.

Ramadan on ka rahvuse-tunde tõusuaeg. Paastuga kurnatud peaju on kergesti vastuvõttev mitmesugustele fanaatilistele ideedele.

Ajalugu teab jutustada, et araablaste seas just ramadani ajal sõjad ja mässud oma algatuse on saanud. Suure ilmasõja ajal püüti pühasõda kristlaste vastu just ramadani päevil välja kuulutada.

Kardetav on ramadani ajal araablaste nähes süüa ja juua: mõne hulmeelse poolt võib ootamata kallaletungimist karta.

Ramadan on püha.

Suurel turuplatsil on kogunud veiderdajate salgad. Seal näete ka kõiksugu kunstnikke, algades skorpionide sööjatest ja lõpetades madudetaltsutajatega. Arabia muusika, mida ainult mitmesuguste trummide ja viledega sünnitatakse, — põriseb päevaotsa, püüdes usklikkude paastuaega kergendada.

Õhtul ilmuvad järsku kui maa alt laud müügilolevate söögiainetega ja maiusasjadega.

Araabia linnajagu muutub ramadani ajal kihavaks sipelgapesaks. Päeval paastutakse ja öösel algab elu.

Saladuslised õudsed on öösel valgustamata ja kitsad tänavad. Kuu heidab laiali saladuslisi varjusid ja näib, nagu varitseks sind kitsastes käikudes vaimud, peitudes mustavates võlvitud väravates.

Siin ja seal pool avatavast uksest näete nõrga küünlavalgusel kiirgavate silmadega ahneid kogusid söömas ja joomas. Tihti tehakse seda ukseesisel ja keset tänavat, nii et astute üle lamjavate kogude, kes, teid märgates, ähvardavalt kostvaid kurguhäälikuid kuulda lasevad.

Jõuame kitsaste tänavate rägastikust turu äärde, kus ühelt poolt

kõrge linna müür tummalt vaatab ja teisel pool meresopi vaikne pind kuu paistel läigib.

Ühes tuttavas kaupluses võõrustatakse meid rahvusrooga „kuskuss“. Õige vängemagus ja tundeub palju oliivi õli, ilma milleta araablastel mingit rooga ei ole.

Nende vägijook minul küll alla ei läinud. See on käärimäläinud kaamelipiim, väga vastik maitse poolest.

Kohvikud on puupüsti täis ja seal

harilikult valitseva vaikuse asemel kostab vali lärm.

Linna väravatelt kostab „mufti“ monotooniline palve.

Värvatest välja jõudes, tuleb sammuda 3 kilomeetrit mööda merekallast, heleda kuupaistel.

Üleelatud nähtused jätvavad sügava mulje. Uskmata kuidas siin kultuur oma mõju ei suuda avaldada, ei suuda siiski võidelda sügava rahvuse tundega, mis fanatiismuseks muutunud.

Jõulud Vahemerel.

G. Lagus.

Inimese juhtumisterikas saatus paiskas mind 1918. aastal kaugele vilu kodumaa kallastelt, alguses Mustamere rannale ja sealt edasi Bosporuse kallastele, edasi ikka lõuna poole, kus päikesekiired jõulukuus niisama soojalt hellitasid, kui meil suvel ja mingi asi tunda ei annud, et meil sel ajal veed jääs ja maapind hangede võimuses.

Jõulu laupäeval jõudsime laeval Sitsiilia saare lõuna ranna kohta ja heitsime umbes 1 versta kauguses kaldalt ankrusse. Et järeltulijaid laevu oodata.

Oli ilus päikesepaisteline ilm, mis poole meie, reisueltskonnast meelitas valgeid suveriideid selga tõmbama. Nii mõnedki selle vastu aga kandsid veel kasukat, mitte, et nemad külma kartsid, vaid lihtsalt, et eluaeg olid harjunud jõulukuus kasukat kandma ja sellest kombest ka nüüd üle ei saanud. Nii oli meie reisueltskond õige kirju, valge suverietega daami kõrval võis karrakul-kasukaga seltsilist silmata.

Puudus jõulu tuju. Arusaadav! Kujutage ette, mis jõulud Jaanipäeva aegu olla võiks ehk kuidas nad välja näeks.

Siiski sundisime end uskuma, et jõulud on, ja tegime selleks ettevalmistusi.

Et kuuske saada ei olnud, leppisime ühe lihtpuuga, mis meie paju sarnane. Improviseerisime jõuluehted sinna külge ja asetisime ta laevalaele.

Et laeval umbes 20 mitte õigeusulist oli, siis oli ka jõulupühitsejate kogu väikene, kuna teised seda 13 päeva hiljem pidasid — juba Afrikas.

Õhtupoolikul kostab saarelt kirikukellade helin, meri on peegli sarnane vaikne.

Kell 7 kogume kajut-kompaniisse kokku, peale meie veel suur kogu uudishimulisi venelasi.

Õpetaja osa etendab endine Tall. Nikolai gümnaasiumi direktori Golani poeg, mina köstrina. Laeva peal leidsime ka saksakeelse piibli, kuna jõululaulud raamatu puudusel peast sepiitsesime.

Algas pühalik talitus. Soojade, südamest tulevate sõnadega kuulutab meie noor õpetaja taevalikku andi — et meile on Peastja ilmunud. Sügavale hinge põhja lõikavad pühakirja sõnad. Silmade ette kerkitab kauge kodumaa oma lumega,

külmaga ja kuuskedega... Jõulu laupäev, kus neidsamu sõnu igal aastal ette loetakse... Tõuseb sügav igatsus kodu järele...

Järgneb tänupalve, mille sügavusele anduvad kõik, ka uskmataid.

Peaaegu kõik olid mitte üksikutele kordadel surmale silma vaadanud viimaste aastate jooksul. Oleme tuhanded verstid mööda vetepinda sõitnud ja nii mitmed rasked tunnid üleelanud tormide ja muude õnnetuste käes. Nii sõitsime kord teisele laevale otsa, mis põhja läks, kuna oleks võinud sarnane õnnetus ümberpöörduvalt juhtuda.

Sügava muljega lahkutakse jumalateenistuselt.

Vahepeal on pehme pimedusevõrk ennast üle mere laotanud. Saarel paistavad üksikud tuled, kuulduv kellahelin.

Vahepeal on meie improviseeritud jõulukuusk elektri lambikestega ehitud ja kõik koguvad sinna ümber. Iseäralist rõõmu sünnitab see lastele, keda meil seal umbes 20 on.

Kaua kestab veel nende rõõmus häälitsemine ja spardekilt vaatavad vanemad inimesed huvitusega pealt.

Agaga jõulut pühitsejad on kadunud kõik oma kajutidesse ja istuvad võrdlemisi kesise jõululaua taga. Mis puutub meie traditsioonilisse seapeasse kaalikatega, siis pidid selle aset täitma mitmesugused konservid, kuivikud ja hapud Greeka apelsiinid, sest Sitsiilias meid maale ei lastud.

Nii mõnestki kajutist kostab jõululaul...

Surija vangi mälestused.

Pikkamisi hiilides, nagu vaenlane, langeb pimedus vangikongi, milles üksik vang oma kõval, niiskel asemel lamab. Tasa helisevad kiriku kellad, äratades vangis ammuiganenud mälestusi.

Ta ees särab kuusk, seisab laud kõiksugu auravate toitudega, ja seal, kuuse kõrval seisab ta ise, pisikene valgejuukseline Ants, oma sügavate siniste silmadega, mis säravad vaadates oma kingitusi. Need on ta esimesed saapad, läikivad, mustast pehmest nahast nõõpsaapad.

Oi — kui on ta õnnelik.

Praegu, kohe praegu tahaks ta jooksta naabri tallu ja näidata kõigile, iseäranis Mihklile oma uusi saapaid, oi — kui saavad nad imestama. Ja see punavöödiline vooder, otse pöörane on ta rõõmust.

Ja kui siis veel vanaisa pisarsilmis meelde tuletab, kuidas tema va-

naemat kosides, mõisnikult saabaste ostmiseks luba küsima pidi, on Ants liiategi määratu uhke, on ju temal juba üheksa aastaselt saapad ja veel missugused!

Ja nüüd läheb ta kooli, kohe peale jõulut, ütleb ema. Oi — kuidas saavad teda kõik siis vaatama. Ja kui need saapad siis ilusti kriuksuvad, siis kuuleb kooliõpetaja teise tuppagi, kui ta klassitoa kõrval olevas kambris käib, et tema, Ants, seal käib.

Varsti läheb Otsa Mihkel linna soola tooma ja toob siis temale lugemiku, üsna uue, siniste kaante ja mustade piltidega. Ja siis õpib ta virgasti, nii et kevadel, kui õpetaja-herra jälle lapsi proovima tuleb, ta sorinal loeb, mille peale õpetaja ta pead silitab ja kiites ütleb, et ta loeb nagu jänes kapsa kallal...

Nüüd näeb ta ennast riietesse mähkitult reel, ema ja õe vahel — kiri-

kuteel. Heljudes õhus, nagu väikesed inglikesed, langevad lumehebed. Ajaviiteks avab ta suu ja lasseb neid pehmeid lumehelbeid keelele langeda, kus nad kohe sulavad, maitseta. Varsti tuleb metsa tagant rist nähtavale, talle järgnedes kerkib kirik vaatepiirile. Mahedalt, noomides rahvast jumalasõnale, helisevad kirikukellad. Varsti on nad ka kiriku ees, ja isa otsib vabat kohta, kuhu hobust siduda, asjata otsib ta, ja viimaks viib ta hobuse kõrtsi juure. Kirikus kuuleb ta ema väri-sevat häält, kui ta laulab:

„Tänu olgu Jumalal,
kõigis paikus taeva all.“

Siis loeb õpetaja sest suurest rõõmusõnumist, mida kuulutas ingel karjastele Juudamaal. Ivakese aega kuulas ta tähelepanelikult, siis hakkab tal igav. Õpetaja kõneleb liig Saksa murrakuga, ja pealegi on ta seda emalt juba enne kuulnud, ja palju selgemalt jutustas ema, kui õpetaja sealt ülevalt kantslist. Kuid sellepärast on neil kodus lõbus, kui tulevad naabrid külla, siis läheb tema, Ants ja teised poisid kõrva

kambri, kus põrandal õled ja müra- vad seal vehkides õlest tehtud pat- sidega. — — — — —

„Kas surnud või?“ kuuleb ta ka- redat häält hüüdvat, ja keegi annab talle müksaku, mille juures valu käib läbi terve keha.

Kohkunult avab ta silmad.

Teda ümbritsevad vangimaja müürid, mis teda juba lahutand nii mõnedki aastad vabast ilmast. Tundub, nagu lendleksid õhus mädane- vad raiped, et siis lasta ta piinatud rinnale. Väiksest aknast paistab hämarus, nagu hiigla skorpiooni kus- tunud silm. Ta tõuseb üles, et kus- tutada nälga toiduga, mis seisab laual, ent langeb õlgedele, peites oma palava pea käte vahele. Ja tema, kel julgust oli valitsusele vas- tu hakata, tema, keda hüüti mäs- sa- jaks, tema hoigab nagu laps pala- vikus.

„Jõulud, vabadus,“ sosistavad ta närbunud huuled.

Ja vaba hing lahkus vangistud ke- hast, õnnelik naeratus huultel..

E. Ennustaja.

J õ u l u d u n e s .

Oli jõuluõhtu. Lõpetati jõulueel- sed tööd ning asuti kuuse ilusta- mise juure. Kanti suur kuusk tupp, ja õhus oli kohe head kuuselõhna tunda. Okste külge kinnitati val- ged küünlad ja tema alla pandi igaihe jaoks kingitused. Kui kõik valmis oli, süüdati küünlad põlema ja lasti lapsed tupp, kes säravalt silmil kuuse otsa vaatama jäid. Mänguasju nähes asusid kõik kuuse alla, omi asju ülesotsima. Nüüd ei pannud enam ükski kuuske tähele. Kõik vaatasid suure vaimustusega saadud asju. Rõõmul ei olnud lõppu.

Samal ajal aga, kui paljud lapsed kingituste seas rõõmu tundsid, istus

9-aastane Ants niiskes, pool-pime- das toas, ning ootas tädi kojutule- kut, kes välja asju õiendama oli läinud. Ants võttis raamatu ja hak- kas lugema. Ta ei saanud aga kuigi kaua rahulikult lugeda: teda hak- kas nalg piinama. Hommikust saa- dik polnud ta einet saanud.

Tädi oli vaene; sellepeale vaata- mata, et ta palju tööd tegi, oli tal sagedasti raha otsas, ja ta pidi ühes Antsuga nälga ja külma tundma.

Ka praegu läks tädi välja, lootes kuskilt raha saada, et jõuluks sööki osta. Tükk aega üksinda olles, mõt- les Ants jõulude peale. Ta igatses sooja toa järgi, kus võiks särava

kuuse all istuda ja hobusega mändida. Ta sai kurvaks, et tal seda polnud, ja jooksis õue vaatama, kas ehk tädi juba tuleb, kuid teda ei tulnud. Ants läks jälle tuppa.

Ta nägi aknast vastast majast paistvat kuuske, mille ümber lapsed rõõmsalt jooksid ja naersid. Ants mõtles: miks on tädi ometi nii vaene, et oma Antsule väikestki kuuske ei jõua osta. Kust pidi aga tädi raha saama kuuse jaoks, kui seda leiva ostmiseks ei jatkanud.

Sel ajal, kui Ants üksinda kodus oli, juhtus tädiga õnnetus: ta kukkus rängasti ja viidi kohe meele-märkusetult haigemajja.

Oli juba õige hilja, pea igal pool lõppes rõõmus jõuluõhtu. Ants ei läinud aga magama, ta ootas tädi, viimaks ei suutnud ta aga kuidagi enam unele vastu panna. Ta heitis süngi, võttis enda vana palitu peale ja uinus peagi.

Mida ta nüüd nägi? — Ta oli ilusasti riides, soojas toas, kus suur kuusk täis põlevaid küünlaid oli. Kuuse all oli hulk maiustusi ning mänguasju. Kõige rohkem neist asjust meeldisid Antsule suur puu hobune vankriga ja karp tinasoldatitega. Nendega hakkas ta kohe mängima, ega tahtnud kuidagi neist lahkuda. Viimati tuli aga tädi ja viis ta magama. Kui Ants nüüd üles ärkas, oli ta jälle omas külmas

toas, kus kuuske ega midagi polnud. Kõik ilu ja rõõm oli ainult unes. Tädi ei olnud aga mitte toas. Ants hakkas nutma. Ta tuli süngist välja ja läks õue. Õues oli külm, mis teda jälle kohe tuppa peletas. Mõne aja pärast tuli Antsu poole keegi mees ja viis ta haigemajja haiget tädi vaatama.

Nii näevad paljud jõuluid ja rõõmu ainult unes, kuna nad aga ilmsi kuskil külmas toas nälga ja külma tundma peavad. Paljud teised aga rõõmustavad, tantsivad, mängivad. Need rõõmustajad ei peaks aga oma rõõmutundes mitte unustama, et teised selsamal ajal paljude pahede all kannatavad, vaid nad peaks neid meeldetuletama ja ka neile õnnetuile katsuma rõõmu valmistada.

Ükski ei tohiks mõelda: mul on hea, ma söön ja lõbustan. Ega ma kõiki vaeseid aidata ei jõua.

Kui meie ka kõiki aidata ei saa, siis aitame vähemalt ühte-kahte, keda tunneme. Siis saavad ka nemed jõuluid tunda, ja ka meie rõõm on palju suurem, kui teame, et ka teistel hea on, ja nimelt meie läbi — kuigi meie selle juures vähest midagi omast küllusest ära andma peame.

Jõuluks peavad kõik rõõmustama! Seks on meil jõulud.

R.

Laul merele.

Meri... mu meri...

Sa mu hingele sügavam igatsus,

Mu vaimu võimsam paleus,

Meri... mu meri...

Kui mõnus on liugleda su lainete harjal,

Ilutseda sinu vete voogude turjal.

Meri... mu meri...

Küll sageli olen purjetand su veerevais laineis
Küll sageli olen võidelnud su vahutavais voogudeis.

— Mu meri — kuulates su salapärast —

Müstilist kohinat.

Ent ma ei väsi sinust — sa oled mulle nii armas
Ma tahan ikka ja jälle näha su tantsivaid vooge,
Su keerlevaid laineid — mis veerlevad edasi —
Kadudes kaugusse...

Neis tahan viibida ja unistada

Su salapärasest jõust, millele ükski võim

Ei suuda vastu panna.

Unistada su suureviisilisest vägevusest.

Millega ükski geenius ei suuda võistelda.

Neis tahan ilutseda ja nautida

Su müstilist kohinat, su lainete lahkumist —

Mis nii vali. läbi lõikav.

Ühtlasi nii tume ja arusaamata — — — —

Meri!... ma jumaldan sind...

Sa oled nõiduslik ilus — kui käib tuuleõhk su üle.

Nii mahe ja vaik ja lahkelt laksuvad lained.

Siis — ainult sinu voogudes veereides,

Su värske aroomaga oma tolmunud kopsu täites

Tunnen vaba olevat kõigest, mis mulle vastik,

Mis mu hingele võõras.

Tunnen vaba olevat maistest elu vapustustest ja tormidest.

Meri... sa oled mu vabaduspäik...

Siis ainult sinu pinnal õõtsudes,

Su lainetes liugledes, — võin unistada

Oma parematest ideaalidest,

Oma kõrgematest südame soovidest...

Võin rõõmu tunda elu su ilust...

Meri... sa oled mu eluläik —

Ja siis kui mässab maru ja tormavad määratud lained,

Mõõtmata vesivalla horitsondil,

Hirmsa jõuga edasi, visates kõrgele

Hallsinise ohkmere poole valget vahtu.

Siis tahan ma võidelda su voogude veerus,

Omada kindlust su lainete keerus.

Tahan kasvatada püsivust endasse.

Sitkust lihastesse — selleks — et kaljukindlalt

Vastu seista võiks elutormidele ja vapustustele...

Meri... ma ülistan sind.

Sa oled mu vabaduspäike,

Sa oled mu eluläik.

Sa kasvatad minus sitkust ja tugevust

Võitluseks elutormidega.

Meri — sa mu hinge sügavam igatsus

Mu vaimu võimsam paleus.

M.—n. p.

—y.

Jõulu jutuke.

On õhtu enne jõulu laupäeva. Madal talutuba on valgustud ainult ahjutule läbi. Toas on tunda kuuse lõhna, mida nurgas olev väike, veel ilma ehitamata jõulukuusekene laiali laotab. Ahju kõrval sängi peal istub vanaema ja jutustab oma lastelastele, vanadusest väriseval häälel jõulu jutukest: „Kusagil kaugel sügaval metsas on väike, punane majake. Seal elab jõulumees ja palju väikseid ingleid, kes teda aitavad. See majake on seest nagu mõni vabrik: ühes toas on inglised nukukude kallal kibedasti töös. Suured riulid kunni laeni on nukukesi täis. Ülemistel kordadel istuvad ja lamavad juba täitsa valmis, alumistel aga veel pooleli valmis nukukesed. Need, mis valmis, on kui taeva inglid valgeis ja värvilisteis riideis. Mõned nii suured kui väikesed lapsed, pikkade juustega, suurte silmadega.

Vähemate hulgas on mõned rõõmsad, mõned kurvad. Isegi niisuguseid on seal, mis räägivad ja silmad kinni ja lahti teevad. Teises toas jälle tehakse kõiksugu loomi. Niisama kui nukukude juures, on ka siin ülemistel riulitel valmis loomad, alumistel pooleli. Ülemistel riulitel on küll võõramaa, küll meiemaa loomi, suuri ja väikseid. Mõned liigutavad päid, mõned teevad häält, kui neid katsutakse. Ka linde on siin palju, kõik nii ilusasti kirjuks värvitud, et silmad virvendama hakkavad, kui vaatad. Nii viisi on terve majake tubadeks jaotatud, ning igas toas tehakse ise asju. Ja kõik see hulk saab jõulu laupäeval välja, laia ilma headele lastele viidud.“ Vanaema vaikib. Siis küsib üks lastest: „Aga vanaema, kudas teab jõulumees, kes paha laps on, kes mitte?“ „Oi lapsuke, jõuluvana teab kõik. Juba ammu enne jõuluid käib ta akende taga vaatamas, kus head lapsed on.

Sinna toob ta jõulu laupäeval ilusaid asju, aga halbadele lastele annab ta vitsa.“ Vahepeal on ahi küdend ja eestuba üsna pimedaks läinud. Taga toas põleb tuli ja on näha, kuidas ema söögilaua juures toimetab. Varsti istuvad kõik lauda ja hakkavad suure isuga sööma. Lapsed on täna iseäranis head. Keegi ei nuri-se, et toit pole maitsev, et ühele rohkem on antud, kui teisele, kuna see muidu igal söögiajal harilik mood on. Nad kartsid vist, et jõulumees aknast vaatab ja neile ilusaid kingitusi home õhtul ei too. Sängis olles ei saa nad kaua uinuda, vaid mõtlevad nende kaunide asjade peale, milledest vanaema enne jutustas. Viimaks paluvad nad jõuluvanaalt kõik oma patukesed andeks ja uinuvad magama. **H. H.**

Jõulud.

Jõulud lähenevad — kuuled
Rääkimas sa mitmed suud.
Rõemu naerul noorte huuled,
Ootavad kena jõulupuud.

Ühes rikkas sakste majas
Tuuaks tупpa kuusepuu,
Rikkad anded seisvad kuhjas
— Lastele, kes ümber puu.

Teises väikses sauna onnis
Seksab ka üks kuuseke,
Millel andeid vähe küljes.
Mõni, üksik käbrike.

Aga nende laste süda
Kes on sauna onni sees
Tuksub soojemini rinnas
Kui kes suurtes tubades.

M. M.

Tallinnas, 26. XI. 1921 a.

Mälestused merereisudelt.

Rud. Gildemann.

„Poisid! ruttu üles, otsad lahti, sõidame merele“ — hõikab alla meeskonna ruumi bootsmann. Kirudes tõusevad koist mõned madrused, ja hakkavad endid riide panema, — teised aga norskavad edasi. — — Unerammetusest on raske lahti rabada, sest kell käib juba kümnen-dat pealelõunast tundi. „Välk ja pauk — maast lahti!“ kõlab uuesti, seekord juba keset madruste ruumi. Tuksatab mõnigi mees, kui silmad avab, sest keset ruumi seisab bootsmanni tüse ja kõrge kuju, terve

ja kaks kuud kestab. — — Sõidetud umbes pool tundi — viimane pööre O—vi tuletornist, ja laev heitub alalise kursile. Ümbrus on pilkane pime — —, tundub kui oleks taevas ja meri ühtunud, sest eraldada neid on võimata — — ainult lumivalged vahuviirud valgustavad laeva ümbrust. — — Külme . . . , tuiskab lund ning umistab silmi. . . . Meri paisatab must, seda ka õigusega, sest hüütakse teda ju Mustaks mereks — meri, mis nii lõpmatu sügav. . . . Kuuldub lainte kohin ja masina ühe-

Harju noorseppade vanematekogu juhatus.

I. rida: h-rad Tammjärv, Annusson, Pitka, Pachel.
II. rida: h-rad Rikand, Lagus, Lepp.

talilõõper seljas, mille ots vihisedes õhus lendleb. . . . Unustud on unakud . . . viie minuti järel ei ole ruumis enam ühtegi elust hinge. — Üleval laeva lael: äge krabin, müdin, hüpped ja üksikud tugevamad sõnad. . . . Masinaruumist kuuldub telegraafi kella hääl. . . . Komandosillalt kostab veel paar üldkäsku — ja sellepeale katkestakse viimane ühendus maaga. . . . Laev juba liigub. — algab reis, mis pikk ja igav,

toonilised ringlöögid. . . . Kütteruumist, nagu haua põhjast kostab kurvaviisiline kena merilaul. . . .

Juba koitub hommik . . . , ei paista enam kusagilt maad, ümberringi meri, ääreta otsatult meri. . . . Tundub, nagu kaotaks julguse, iseseisvuse, nähes aga kapteni, kes nii kindlal sammul, julgelt ja koduselt komandosillal kõnnib — jätab oma saatuse täiesti tema hooleks. . .

Teine öö merel. . . . Meri pee-

gel-vaikne. . . . Imetledes mõtled: kui vaikne, kui meeldiv, meelitav võib olla meri! — meri, mis vahel nii rahutu, nii mässav, nii ohvrid-nõudev. Ärkan mõtteist, kuuldes järske hüppeid, sulpsusi, visinat, — mis laeva ninas mängivatest springlitest ehk n. n. merihobustest. . . .

„Valge tuli otse ees!“ kostab bakilt hääl sillale; muudetakse veidi kursi paremale. Silmapiirile kerkib, alt uduga kaetud, kivine järsk kallas. Tund hiljem sõidame juba Bosporuse merekitsuse sisse. . . . Vaade on kena: kaugelt mäeharjade vahelt paistavad kitsad ja kõrgele-ulatavad Türgi templite tornid, mäenõelva-kuid katavad rohelised metsad, orgudes valgendavad majakesed — mõned neist asuvad kõrgele kalju äärel, — mööda tõttavad pikad, vahedad ülespoole keerdud otsadega paadid, milles punetab rida Türgi mütse, kohati sõidab laev kiviviske kauguselt kalda lähedalt läbi. Imelik! X. sadamas: lumi, jää, külm. . . siin aga õitsev loodus, soe. . . ja vahe kõigest vaevalt kahepäeva laevasõidu tee! — Konstantinoopol. . . neid templeid neid lossisid, tornisid, mis katavad mõlempoolseid mägi-seid kaldaid! Seda homikuma looduse ilu! Reidil sadanded laevad. . . mis kõik silma ei paista!

Mõneminutiline peatus, võetud loots lahkub, laevalt, ja reis läheb edasi. —

Järgmise päeva hommikuks oleme Marinora merest läbi ja sõidame juba Türgi-Greeka saarestikus. Õhk tundus hoopis soojem ja raskem! —

Viiendal päeval paistab jälle otse ees linn, see on Aleksandria, sadam Egiptuses. Vähene seisak merel, loots, araablane, ronib laevalaele ja asub komandosilda. Tasa ja targu sõidetakse edasi, mereboide, märkide vahelt läbi ja peagi oleme sadamas. Eemal lõuna sihis paistab lõpmata pikk kaanal, mille ehitaja

raidkuju parempool moolil seisab; see on Suetsi kaanal, mis ühendab India okeani Vahemerega Punase mere kaudu, ja mille pikkus umbes 80 merepenikoormat. — Seisak mõnetunniline. Vahepeal varustakse laeva süte, toidumoonna ja värsket veega. Laeva ninasse seatakse üles proshektor, millega öösel kaanali valgustakse. Ankur vinnatakse üles ja kell 6 p. l. sõidame kaanali sisse. Alguses on kaanal laiem, kaldad raudkivist ehitatud, kuna edaspidi vaevalt nii lai, et kaks vastutulevat laeva teineteisest mööda pääseks. Sõidame juba tundi paar kaanalis. Lõuna-lääne poolsest taevasevalt kerkivad üles kollakas-mustad pilved, mis kuni maani näivad ulatavat. Hallpea loots, inglane, paneb seda teravalt tähele, raputab rahulolematult peaga! Pilved lähenevad ikka ligemale, ligemale. Tekib kõva tuul, viimaks maru ja liivasadu, lämmatav palavus, mis kogu ümbruse oma alla võtab: Maru on nii kõva, et ükski inimlik jõud sellele vastu ei pea. . . . Paari tõekega on laev kaldal liivas! Silmi avada on võimata! Õnnelik see mees, kes läbi laeva akna võib vaadelda. . . . Kaugel Afrika poolsele kaldal, liivakõrbes venib pikk kaamelite karavaan — see harveneb ükshaaval ja on peagi kadunud. . . . Nii mõnigi araablane hukub liiva alla maetult! . . . Kaks tundi vältab maru, siis vaikib korraga. Hädahoht on seekord möödas. Kiirest asutakse laeva lahtipäästmisele, missuguse tööga ka keskööks lõpule jõutakse — ja reisu jätkatakse kohe edasi. Kõik oleks korras, ainult kapteni 1. abi hädaldab ikka ja ikka jälle: „minu valge värv! värv!“ Asi seisab selles, et just sissesõidu päevaks kajutiseinad, komandosillad jne. värvitud said — kuna need nüüd kõik liivaga ületuisatud ja rikutud on. Järgmise päeva õhtupoole lõpeb ometegi see kitsas tee ja juba heitub au-

rik Punases meres ankrusse. Laevalt võetakse maha „suursilm“, ja poolteisttunnilise peatuse järel tosutab meie aurik pikki Punast merd edasi. . . .

Eelmise öö uneta olek ja päevane töö rammetab, ning väsimus võtab võimust — heidan koisse, kuid unuda ei saa, sest õhk on raske, — lämmatav — palav. — Laeva ninas bakil tundub veidi vilum — heidan pikali. . . Istun laeva dekil, ümberringi rida põlevaid küünlaid, juure tuleb laeva puusepp, ämber veega käes, ning hakkab küünlaid

meri vaikne. . . . Ida silis paistab kallas, kaugemalt Ararati mägede reastik, — üks nendest peab olema Siinai mägi, kuid raske ütelda just, missugune.

Päike on juba lõunas. — Täna iseäranis koristakse, puhastakse, pestakse laeva dekki ja ruumisi — laevatööd lõpetakse juba lõunaks. Milleks siis? Lõpetades vahli, lähen meeskonna ruumi. Ruumis on trobikond vabaid mehi laeva puusepa ümber kogunud, kes neile oma merijuhtumisi jutustab. — Alla tormab bootsmann, nägu hiilgab, õõrub kä-

„Noorsepa“ toimetus.

kustutama — pahandasin ja keelau teda. — Äkki kallab puusepp ämbri täie vett üle küünalde ja üks neist kustub — ise aga hüppab tema üle parda merde! —

Ehmatades kargan püsti, ja oma imestuseks näen, et laeva bakil viibin, öö on veel pime, laev sõidab edasi, korstnast kerkib tulejuga taeva poole. . . . Jooksen alla, trepil tuleb puusepp vastu ja läheb vahti. Tähendab, see oli ainult unes! Ka mina lähen vahti. Tõuseb päike . . .

sa ja hõiskab: „Pojad! Kokk tegi täna pirukaid — poiss tuleb käraka korviga.“ — „Õigus jah! Täna ju jõulu laupäev,“ kostab nagu hurraahüüe ühest suust, isegi va Muhu-Jõnn tõstab pahema kulmu üle koi ääre ja jääb kuulutama — ega's see temalegi kõha tee kui keele „seks“ saaks!

Nüüd vast tuleb meelde, et täna jõulu laupäev! Jõulud! Jõulud keset igavest palavust, keset Punast merd! . . . Eemal, kaugel, kaunist

kodumaast, kallist kodust! Eemal kümned tuhanded verstad. . . .

Ei kujuta ette omale sarnaseid jõuluid! Kus on siis jõulukuusk oma sätendavate küünaldegaga? — Kus kirik oma imeilusa oreliheliga? — Kus lumi, — saanisõit? . . .

Esimene joovastus on mööda! — Aegapidi hakkavad madrused endid kohendama, pesema, et olla ka pühade kohaselt, mõnigi mees ajab uued riided selga. Viimaks tõuseb pingilt ka puusepp Kustas, ajab küüru sirgeks ja ütleb: „Ei tea, viitsigi täna end pesta — kere väsind.“ Ometegi võtab tema nagu vastu-tahtmist ämbri ja läheb pikkamisi taha dekile. . . .

hakkas tema vett pumpama — kuid südamerabandus tabas teda äkki, ning elutult langes tema dekile.

Seda siis tähendaski see unenägu! Öhtul istume kõik vaikselt koos ja kurvalt mälestame meie perest lahkunud sõpra, vana merimeest Kusta't, kes alati nii isalik, sõbralik ja hea oli! Pikkadel, igavatel öhtutel merel oli puusepp Kusta see, kes meid oma juttudega lõbuistas. . . .

Harva kui merimees nutab, — kuid on juhtumisi, kus ka merimees vastu ei pea! Pühama tunne valdab hinge! Bootsmann teeb algust ja viimaks laulame kõik koos: „Püha öö, õnnistud öö . . .“ Tummalt uinuvad viimaks mehed ükshaaval!

Harju noorseppade peakorter.

Järsku kostab laevalaelt nutuhääl! . . . Jookseme üles. Luugil lamab selili puusepp Kustas, üleni verine . . . tema kõrval põlvitab laevapoiss Peedi ja nutab! Ümber tallitavad kaks kapteni abi. . . . „Ei hinga enam!“ ütleb üks neist. „Ta on surnud!“ . . .

Puusepp põdes südamehaigust. Taha dekile pumba juure jõudes

Järgmine päev — jõulu esimene püha! Ei mingit ühist jõuludega: Igavalt läheb päev mööda — teine püha! Lõuna ajal sõidame Adeni linnast, mis ida kaldal, mööda ja jõuame Punasest merest välja. Sõidame India ookeanis. Puusepa surnukeha oli ömmeldud koti sisse, külge seotakse kümnekond vana malmiresti raskuseks, laeva küljel

pannakse põiki kaks pikka planku, surnukeha asetakse plangu otstele, laeva teenijad koguvad üles dekile. Kapten sillal paljastab pea — tema järel kõik teised. Masin pannakse seisma — bootsmann loeb „Meie Isa“ palve ära — paar lüket plankudele ja eluta keha kaob igavesti vee voogudesse. . . . Vesi tema kohal lööb kokku, kerkib veesambakene, mis märku annab tema vii-

masest jumalaga jätmisest! Hinga rahus, sõber, kauge ilmamere põhjas! — —

Laev heitub kursile, mis Tseiloni saarele peab välja viima.

Tervet seitseteistkümmend ööd ja päeva tuleb vahetpidamata sõita — kuni ükskord jälle maad näeb; vahepeal aga meri, ääreta meri. . . .
(Järgneb.)

Noorseppade mängud.

Andmetel G. Lagus.

Soome „Morgani mäng.“

Mängijad jooksevad mõne eemaloleva poe vaateakna juure ja peatavad seal üks minut aega, aknal välja pandud asju vaadeldes. Siis jooksevad nad oma juhataja juure tagasi ja jutustavad temale, mis keegi aknal on näinud. Juhatajal peavad aknal välja pandud asjad juba varemini teada olema. Võidab mängus see, kes ühe minuti jooksul kõige rohkem asju tähelepanna on suutnud.

Kaupluste vaateaknade revideerimine

on umbes samasugune, kuid seal viib juhataja salga vaateaknade juurde ja laseb kõigil iga akent 1 minut vaadelda. Pärast annab kõigile üleskirjutada, mis tema on näinud — aknal nr. 1, 2, 3 jne. Võidab see, kes kõige rohkem meeldejäänd asju võib üleskirjutada ja äranäidata, missugusel aknal tema seda näind on.

Loomade mäng.

Igale mängust osavõtjale antakse looma nimetus. Mängu juhataja jutustab, et tema on metsas käinud jne. ja kui tema seal juures mõne looma nimetab, kelle nimi väljajagatud, siis peab see vastava looma häält tegema. Aga kui juhataja ni-

metab „mets“, siis peavad kõik temale antud looma nimetuse järele häält tegema. Siin juures tuleb nendelt panti võtta, kes tähelepanemata on, ehk lasta neid mõni kord ümberriingi jooksta.

Selle mängu mõte on harjutada looma häältsid järele aimama ja tähelepanekut kasvatada.

Sõnumitooja.

Noorsepp saadetakse kuhugi, näituseks postimajas, ehk mujale, kus temale antakse lühikene tunnistus, et tema tõesti seal on. Teised noorsepad peavad tema tagasitulekut valvama, kes teda kõige ennem näeb, see võidab.

Sõnumitooja võib tarvitada kaudseid teesid, teisi riideid jne. ja peab määratud kohale tagasi jõudma võimalikult sõprade poolt märkamata.

Õigete jälgede leidmine.

Mängu juures on tegevad 2 salka. Alguses näitab üks rühm, maha istudes, teisele oma saapa taldasid 3 minutid. Selle peale lähevad nemad eemale ja siis järjekorras lähvad kuskile jälgi tegema. Jälgesid tulevad uurima teise salga noorsepad ja peavad nende omanikka nimetama.

Pärast muutuvad osad ja teine salk läheb jälgesid tegema.

Võidab see salk, kes kõige rohkem õigeid jälgesid ära näitas.

Jälgede joonistamine.

Salk läheb jalutuskäigule ja talle tehakse ülesandeks, leiduvatest jälgedest täpiseid joonistused teha, et selle järele omanikku võiks leida. Selleks minnakse niikaua jälgede järele, kummi leitakse üks õige selge jälg. Siis mõõdetakse täpi pealt tema pikkus ja laius ja peale selle veel eraldi talla ja kanna sügavus, pikkus ja laius, märgitakse üles, mitu rida naelu tallas olnud, mitu naela igas reas; kas on saabastel kanna plekid ja rauad olnud; missugused naela pead jne. Joonistus täiendatakse tarvivate kirjelduste ja seletustega.

Kes on varas?

Selleks palutakse kedagi võorast jälgi teha nii et salk seda ei näe, kes tegi. Peale selle lastakse noorseppi neid jälgesid uurida ja ka joonistada. Nüüd lastakse seda võorast ühes mõne teise isikuga noorseppadest üksteise kõrval (ühes viirus) mööda minna. Jälgede järele otsustades peavad noorsepad juhatajale nimetama, kes esimeste üksikute jälgede omanik on.

Taime mäng.

Juhataja teeb noorseppadele ülesandeks selleks kokkuseatud taimede nimekirjas nimetatud taimedest igast ühest ühe tuua ja annab selleks teatud aja. Määratud ajaks peavad noorsepad tagasi jõudma ja kas oksa, lehe ehk terve taime igast nimekirjas nimetatud liigist kaasa tooma. Peale selle peab seletama kust ta taime leidis, missugusel pinnal jne. See mäng juhib noorte tähelepanu looduse peale.

Tagaajamine.

See on talve lume mäng. Üks noorseppadest on jooksik ja teised ajavad teda taga. Alguses antakse temale võimalus ette minna ja omale head ja kindlat kaitse kohta välja valida. Seal hakkab ta peale tungimist oodates lumepallisid valmistama, milleks talle umbes 20 minutid aega antakse. Siis algatakse jooksiku tagaajamist jälgede järele lumès.

Kui ta üles leitakse, hakatakse teda lumepallidega loopima, millele tema vastab. Kui jooksiku pall tagaajajat tabab, loetakse see surruks. Jooksik loetakse siis surruks, kui teda nii palju kuulisid on tabanud, kui palju tagaajajaid on.

Osavat jooksikut on raske tabada.

Lumekindlus.

Siin juures jagatakse noorsepad kahte osasse. Üks osa on kindluse kaitsjad ja teised vaenlased. Nagu eelmises mängus, nii ka siin, iga tahamine tähendab surma.

Kaotab see salk, kus mitte ühte mängijat ei jää.

Kes on hästi tähelepanelik.

Noorseppadele näidatakse ülesvõtteid ümbruskonnast, kus tema on olnud. Ülesvõtte võib üksikutest kohtadest, hoonetest ja muust olla ja seda peab noorsepp ära tundma.

See mäng harjutab noorseppa oma ümbruskonda tähele panema ja seda rohkem tundma õppima.

Luuramine.

Selleks saadetakse keegi jäneseks ette kas suusadel, jalgrattal ehk jala, ja temale antakse kaasa ube, herneid, teri, paberi ehk papi tükkisid jne., mis jänes teatud aja järele maha pillub jälgedeks. Niisama võib jänes teha maamärkisid seintel, postidel, kividel, puude ja lume peal. Salk saadetakse jänest taga ajama

ja ta on kohustatud kõik jänese jäljed ära hävitama, osalt sellepolest, et need jäljed teistkord mängu ei segaks ja osalt puhtuse mõttes.

Jänese võib, kui temal korda läheb tabamata endisesse kohta tagasi jõuda ja ilma, et teda luurajate salk oleks märganud.

Sedasama mängu võib ka nii mängida, et jänesele antakse 3 palli ja tagaajajatele igale ühele üks. Tagaajajad püüavad jäneset tabada, kuna see oma korda kaitseb. Kui jänes tabab tagaajajat, siis langeb see, kuna iga visatud palli enam tarvitada ei tohi. Iga tagaajaja poolt visatud pall haavab jänesest, kuna ainult 3 haavamise peale jänes langeb. Alles peale mängu otsitakse pallid ülesse. Pallide asemel võib talvel lumepallid, suvel käbisid ehk muud sarnast tarvitada.

Rebase Kaitmise arendamine.

Kotikestesse pannakse kõiksugulõhnavaid asju. Ühte näit. katkilõigatud sibul, teise anissemned, kolmandasse apelsini koored jne. Kõik kotikesed pannakse laua peale ühe meetri kaugusele üksteisest. Nüüd lastakse noorseppadel järjekorras kottisid nuusutada iga ühte 6 sekundit. Mõne minuti pärast peavad nemad peast ja kotide järjekorras üleskirjutama ehk juhatajale nimetama, mis igas kottis oli.

Kaugel ja ligidal.

Jalutama minnes antakse salgale järgmine ülesanne: „Tähelepanna tee peal, näituseks, maaslamavaid tikkusid, nõõpiseid ja koori, teatud taimi, katkiseid anumaid, muste hobuseid, lendavaid pääsukesi, astuvaid vareseid, naervaid lapsi jne.“ Niipea, kui keegi esimene mainitud asju näeb, tõttab ta salga juhi juurde ja teatab sellest. Iga leid märgitakse teatajale punktiga. Kellel jalutuskäigu lõpul kõige rohkem punktsid,

see on võitja ja temale antakse midagi.

Juhtumiste kirjeldus.

Peale mõnesuguste ülesannete täitmist mängude, jalutuskäikude ehk muu sarnase asja juures on soovitatav lasta noorseppadel tehtud töid ja mängusid ning nende juures üleelamisi ja muljeid kirjutada. See harjutab noori oma mõtteid korraldult kirja panema.

Suvel laagris olles on palju kütkestavaid momentisid, palju huvitavaid juhtumisi, mida pärast ise ja ka teisedgi huviga loeksid.

Nõnda peab iga noorsepp suvist laagri elu kirja panna katsuma ja nõnda kogume meie rohkesti huvitavat materjali oma häälekandja, arhiivi ja raamatukogu jaoks.

Noorseppade mängud.

P. N. Bokini raamatust „Liikuvad mängud“

Endel Rikand.

1. Rebase jaht.

Kaht paremat jooksjat noorseppadest valitakse rebasteks, kõik teised aga, kes mängust osavõtta soovivad, jaotatakse jahimeesteks ning hagi jaoks.

Jahimehed varustavad endid signaali viledega, aga rebased kottidega, mida peeneks lõigatud paberiga täidetakse. Selleks võib tarvitada vanu ajalehti j. n. e.

Teisel päeval vara hommikul kogutakse kuhugile linna äärde ning jaht algab. Kõige päält pistavad rebased punuma, katsudes teiste silmist ära kaduda. 10—15 minuti pärast lasevad jahimehed koerad lahti ning hakkavad kohe rebaseid jälga mööda taga ajama, mida need peene paberi näol maha on pildunud.

Rebased ei jookse harilikult mitte otseteed, vaid teevad kõiksugu

kunstlikka sõlmi ja keeruusi. liiginevad vahel üksteisele, jooksevad põiki üle üksteise teede ning kaugenevad vahel õige suure vahe peale üksteisest. Kõik see segab nende jälga, mida mööda jahimehed koertega neid taga ajavad.

Juhusel, kui jäljed käest ära kaovad, või mõne muu raskenduse juures annavad jahimehed signaali, korjavad koerad kokku, peavad nõu ning saadavad nad sinna poole teele, kust nad jälgi loodavad leida.

Arukad kütid, koeri osavasti juhtides, ei lase ennast rebastest petta, seda vähem läheb neil aga korda rebaseid kinni püüda, sest, nagu varem öeldud, on rebasteks paremad jooksjad, kes selle nimega uhkustades oma au alalhoida katsuvad. Nad ei lase endile mõttessegi tulla, et neid kinni püütaks; kõik nende ülesanne seisab selles, et tagaajajaid võimalikult palju ninapidi vedada ja, rohkesti keerulisi käänakuid tehes, neid ära väsitada. Jookstes ja üle kraavide ning kändude hüpates ei tohi nad ära unustada paberit maha pildumast.

Mäng lõpeb harilikult sellega, et rebased tühjade kottidega määratud kohale jõuavad, milleks sünnis mõni talu või lihtsalt mõni ilus kohake metsas j. n. e.

Selle üle räägivad rebased juba varem omavahel ja kahe või kolme seltsilisega läbi, kes sinna juba aegsasti toidumoonaga ruttavad.

Rebaste järele jõuavad ka kütid ja koerad viimaks pärale, kus kõiki värsket kehakinnitust ootab ning kus hea on mõtteid vahetada läbielatud juhtumiste üle.

Märkus: Soovitav on, et rebastel paberit kuni lõpuni jatkuks.

2. Kala.

Kala mäng — noorte merimeeste armsam ajaviide.

Võetakse umbes 3—4 arssina pikune köis, ja seotakse selle üks ots

masti külge, teine aga mängija ümber, kes kala kujutab. Kui val maal võib masti aset iga puu või tulp täita, mille ümber küllalt vaba ruumi leidub.

Kõige kohasem on kala mõne kähara puu pika oksa külge siduda, mille läbi tema liikumised hästi kentsakad välja tulevad. Kala saab, nii palju kui seda köis lubab, igale poole vabalt liikuda ja katsub iga liigialolevat mängijat käega ära lüüa, need jälle katsuvad teda nuudiga selja peale lüüa.

I. Seadus: Lüüa võib ainult selja peale.

II. Seadus: Keda kala käega ära lööb ehk kes teda õieti ei löö, see jääb ise kalaks.

3. Näu!

Õige lihtne, aga elav mäng. Seda saab mängida ainult aias või karjamaal, kus põõsaid leidub. Mängitakse harilikult videvikul. Kõige kärmem ja osavam valitakse kassiks ning temale antakse paar minutit aega ärareitumiseks. Siis valivad mängijad oma keskelt peamehe, ning tema juhatusel alatakse otsimist. Koht, kust kassi loodetakse leida, piiratakse sisse. Peamees nõuab kassi hääletegemist — kõik valmistavad end kaitsepüüdmiseks ette. Aga korraga kostab „näu!“ hoopis teisel pool küljes, kus seda ei loodetud kuulda. Jookstakse sinna, piiratakse sisse, aga karmas kass on kusagilt juba läbi pugunud, ning otsijad on jälle petetud.

Olles sissepiiratud, võib kass hääle tegemata jätta, aga see näitab otsijatele, et nad niikuinii juba tema peidukohta teavad. Siis hakatakse aegamööda kokkupoole nihkuma ja viimaks leitakse ühiseks rõõmuks karmas „näu!“ ometi üles.

Esimene abiandmine õnnetutel juhtumistel.

I. järgu eksami kavale vastavalt kokku seadnud Dr. Multer.

a) Haavade sidumine.

Peamure haavade arstimise juures on igasuguse mustuse ärahoidmine haavadest, sellepärast ei tohi ilmaski puutuda haava pesemata kätega ehk desinfitseerimata instrumentidega; niisamuti ei tohi ka haava peale mingisugust plaastrit ega mõnda muud mitte puhas materjali panna. Kui haav pealt näha puhas, see on, haavas pole mulda ega mõnda muud prahti jaha, siis on vaja ainult haava ümbrus jooditinktuuriga ära määrada, haav marletükiga, puhta vatiga kinni katta ja mähisega kinni siduda. Kui aga haavas mulda, või mõnda muud mustust näha on, siis tuleb suurem mustus näpitsesega (pinzet), või kui instrument puudub, näppudega välja võtta, aga kui sedaviisi ei saa, tuleb puhta keedetud veega välja pesta ja haav eespool kirjeldud viisil siduda. Väikesed kriimustused ja haavakesed tuleb joodiga ära määrada ja kinni siduda.

Sideme (mähise) panemise juures tuleb järgmist tähele panna:

1) Kokkurullitud side võetakse paremasse kätte, side jookseb pahemalt poolt paremale ja alt üles.

2) Igasuguste voltide eest tuleb hoida.

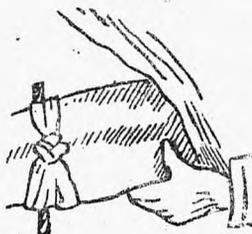
3) Kohtades, kus mähitav koht paksemaks või peenemaks läheb (näituseks jalaäär või reis), keeratakse side pahema pöidla peal ümber.

4) Kui side jala või käe peale pandud on, tuleb ikka varbad ehk sõrmed vabaks jätta. Kui side liiga pinguli mähitud on, tõmbavad varbad — sõrmed ennast sinikas-punaseks ja jäävad tuimaks. Kui seda märgata on, võetakse side lahti ja mähitakse uuesti lõdvemalt.

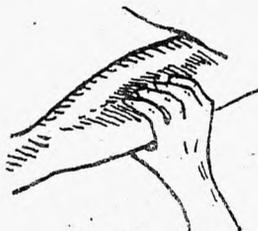
Vahetakse side, kui haavatu valu üle ei kaeba, ilusoojus normaalne on, mäda sidemest läbi pole läinud, mitte varem kui 5—6 päeva pärast.

Kaela haav.

Verejooksu kinnipanemine käe sees.

Käe haav.

Kuidas pead kinnisiduda pea haava juures.

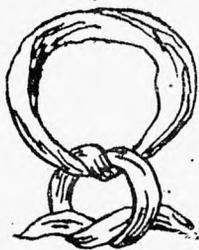
Laha tegemise juures tuleb järgmist tähele panna:

1) Vigasaanud peab ennast rahu-likult hoidma, mitte liigutama.

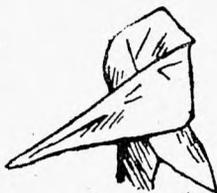
2) Laha tegemiseks tarvisminevaid lauakildusid, pilpaid j. n. e. ei

tohi mitte otse ihu peale panna, vaid peab haav enne kas vatitaku

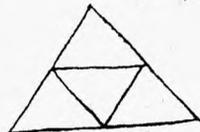
Scouti kaela-
side haavade
sidumiseks.

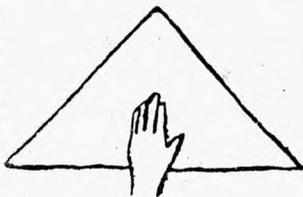
Scouti kaela-
side käe sidu-
miseks.

Kuidas kaela-
sidet kokku
panna.

Scouti kaela-
sidemega esi-
mene võte
käe sidumi-
seks.

Verejooksu
kinnipida-
mine.

Scouti kaela-
sidemega käe
sidumine —
teine võte.

3) Lahaks kõlbavad õhukesed puuliistud 1—2 versoki laiad, puukoor, papp, häda korral kepp, vihmavari j. n. e.

4) Lahasse panemise juures kinnitakse ikka liige üleval ja allpool vigast luud.

5) Laha panemise juures tuleb üleüldiselt sedasama silmas pidada, mis haavade sidumise juureski.

6) Kandraami võib teha ruttu ja hõlpsasti, kui aga teivaid või roikaid käepärast on. Saab teha sineelist või palitust kandraami, kui sineli varukad pahupidi tõmmatakse, nendest teibad läbi pistetakse ja hõlmad kinni nõoritakse. Kui juhtub tooli käepärast olema, kinnitakse tooli vahele teivas ja kandraam ongi valmis.

b) Haigete kandmine kätteil, seljas ehk kandraamil.

Kui ei juhtu käepärast olema kandraami ega materjaali, millest teda teha, aga leidub inimesi, siis võivad nemad paaride viisi käed ühendada ja nii kätte peal vigasaanud kanda. Kui aga kaks kandjat leidub, siis istub haige nende paaritud kahe käe peale, võtab oma kättega kandjate kaela ümbert kinni, kusjuures teda kandjad selja tagant oma vabaksjäänud kättega toetavad.

Seljas võib haiget niiviisi kanda, kuidas lapsed „soolakotti“ mängivad, s. o. vigastunud inimene võtab oma kättega kandja kaela ümbert kinni ja paneb tema keha ümber jalad, mida kandja oma kättega ümber võtab ja kinni hoiab.

Kandraamil kandmise juures tuleb järgmist tähele panna:

1) Et kandmise juures kandraam ühetasaselt seisaks, valitakse ühesuurused kandjad.

2) Kandmise juures tuleb hoida igasuguste järsude liigutuste ja tõugete eest.

või mõne muu pehme alusega ümber mähkima.

3) Mäest ehk trepist üles minnes tuleb nii kanda, et haigel pea ees läheb, alla tulles ümberpöördukt; ainult jalamurdmise juures tuleb vastuoksa toimetada.

4) Kandjad ei tohi mitte korruga ühe ja sellesama jalaga astuda.

c) Kunstlik hingamine.

Kunstliku hingamise juures pannakse haige seliti, kuna ta pea ja selja alla õlade kohta kas kokkukeeratud palit, tekk või mõni muu sarnane asi pannakse. Kunstlist hingamist tegija asub haige peatsi, võtab ta käed käerandme ja küünarnuki liikme vahelt kinni ja tõmbab siis haige käed üle tema pea välja (selle läbi laieneb haige rinnakast sissehingamiseks), hoiab 2 sekundit käed nii, siis lükkab haige käed tagasi, neid kõvasti haige rinnakasti vastu surudes, väljahingamist sünnites. Ka vastu rinnakasti hoitakse käsa 2 sekundit, nii et minuti jooksul nii kätte väljatõmbamine kui ka tagasilükkamine 15 korda sünnib.

Kunstlist hingamist tuleb nii kaua teha, kui haige ise hingama hakkab. Esimene hingetõmbus toob kohe muutust haige näo värvis: kui nägu kahvatu on, läheb ta roosaks,

kui sinikas, siis muutub ta loomulikuks näojumeks. On juhtumisi olnud, kus peale kahetunnilist kunstlist hingamist õnnetu on ellu tulnud.

Kui uppunud veest välja tõmmatud, vabastakse kõige pealt ta kael ja rind kinnisest riidest; suu, nina ja kurk puhastakse mudast ja muust mustusest, keeratakse ta kummuli või abiandja paneb teda oma põlve peale rinnaga ja surub käega vastu ta selga, et kõhus või kopsus olev vesi välja jookseks. Kui see tehtud on, keeratakse uppunu selja peale, õõrutakse ta keha villase riidega, antakse nuusutada haistmise piiritust, kõdistakse ninasõormeid ja kurku, et hingamist esile kutsuda. Kui uppunu hingama hakkab, siis tuleb teda soojalt kinni katta ja talle sooja kohvi või punschi juua anda. Kui aga uppunut sedaviisi elustada ei saa, tuleb kunstlist hingamist teha.

Kui mõni inimene suitsu, vingu või mõne muu mürgilise gaasi jäänud on, tuleb teda kõige pealt värskes õhu kätte viia, kael ja rind riidest vabastada ja kui harilikud eluäratamise katsed ei aita, siis kunstlist hingamist teha.

Skoutide ühisuste töökavad.

Peaaegu suuremal osal skoutide ühisustel ehk rühmadel puudub kindel töökava, mille järel oleks kõik eestuleva aasta tööd ette ära nähtud.

Olgugi, et niisuguse töökava järel täpipealt käia raske on, kuid see on oma raskustest ja puudustest hoolimata täiesti tarvilik, neile noortele salga juhatajatele, kes ise ei ole veel täiesti julged oma teadmise üle, vaid tarvitavad tihtipeale vanemate skoutide abi, skoutide tööpõllul. Kui noorel salga juhatajal, kes tihtipeale üksinda töötab vanemate juhatajate

puudusel, on enne valmis töökava olemas, katsub tema selle järel juhatada oma salka eestuleval aastal, niipalju kui võimalik. Kui ta nii on juba paar-kolm aastat juhatanud salka, on temast kasvanud niisugune töötegija, kes võib juba teiste jaoks töökavad kokku seadida ja oma kogemuste põhjal neid vigu parandada, mis teised enne teinud. Nii kasvatame meie omale häid töötegijaid, kes ise on välja arenenud ja võib juhatada, kui tarve nõuab, suuremaidki skoutide kogusid, kui salk on.

Aga missugune see eeskujulik töökava siis oleks ja kes selle valmistaks, kerkib küsimus vist kõikidele keelele? Vastus on lihtne, see oleks iga ühisuse vanemate juhatajate töö. Et see töö ühtlane saaks, tuleks kesk-organisatsiooni poolt komisjon valida, kellele iga ühisus ehk rühm saadaks oma töökava järelevaatamiseks. See töökava, mis komisjon on heaks kiitnud, avaldatakse skoutide häälekandjas. Ka võiks esimesele väike auhind olla, sest seegi aitaks palju noori töökavade korraldamises edasi, sellepärast et iga üks tahaks auhinna osaliseks saada ja siis teeb kõik mis võimalik, et tema töökava oleks esimene. Mis töökavasse puutub, peab

see olema niisugune, et selle järel võib käia igapäevases elus ja et see ei tooks peale igapäevaste tööde veel nii palju lisatööd, et seda võimata on täita ja terve töökava jääks ainult paberile, kus see ei tooks kellegile kasu. Meil Soomes on pea igal ühisusel oma töökava olemas aasta ehk poole peale, kus kõik tööd ette ära on nähtud, mis selle aja jooksul peaks tehtama. Tänavu aasta olid võistlused, kus „Hespartto“ Helsingist, esimese auhinna 50 Smk. sai ühisuse kassasse. Soovitan noorsepadele ka seda ja kindlasti usun, et see saab häid tagajärgi ka teie juures andma.

Aug. Volrat.

Soomes, Riihimäel.

EKSAMITE KAVAD.

G. L a g u s.

1. järgu eksami nõuded.

1. järgu eksamile pääseb noorsepp, kes on 6 kuud olnud 2. järgu noorsepp ja see aeg kõikidest organisatsiooni töödest korralikult osa võtnud.

Et 1. järgu eksami ära anda, peab täita võima järgmised punktid:

1. Peab õnnetutel juhtumistel mõistma esimest abi anda: a) tulehädas, b) kui hobune lõhub, c) kui keegi on sattunud leitsesse, d) kui keegi langeb minestusse, e) on külmavõetud, f) kui ninast verd jookseb, g) kui prügi on silma läinud, h) kuidas haava siduda ja hoida.

2. Peab võima ühe korraga 200 meetr. ujuda riieteta ja 50 meetr. riietis s. o. noorsepa pluuses, pükseis ja särgis.

3. a) Peab mõistma uppujat peasta — 50 meetr. rannast eemal riieteta ja 25 meetr. eemal riietes. b) Peab mõistma jääauku sattunud inimest päästa.

4. a) Peab tundma elementarteatud topografiast. b) Peab tundma maakaarti ja mõistma seda tarvitada.

5. Peab mõistma joonistada kaarti maakonnast. Linnas 1 ruut. km. ja väljaspool linna 3 ruut. klm. suuruses; sealjuures tarvitades silmamõõtu ehk samme. Viga ei tohi üle 25% olla.

6. Peab kolm korda järgimööda silmamõõdu järele ära määrama: a) kaugus, b) suurus, c) kõrgus ja d) paljus (quantum). Viga ei tohi üle 25% olla.

7. Peab ilma peatuseta 5 klm. edasi-tagasi kas käima, suuskadel jooksma, või sõudma.

8. Peab mõistma vastu võtta ja edasi anda morsega 15 tähte ja semaforiga 25 tähte minutis.

9. Peab tundma mingisugust maa tööd sedavõrd, et võib teistele õpetada.

10. Peab mõistma keeta liha ja kala ja muid laagri toite; peab

mõistma valmistada leivatainast ja mõistma leiba küpsetada laagris ja kodus.

11. Peab ettevalmistada mõistma 3. järgu eksamil salga algajaid, milles mitte vähem kui 5 noorseppa on.

Õpetus I. järgu eksamil nõuetavate punktide täitmiseks.

PUNKT I.

a) Tule häda.

Esimene nõudmine siin: noorsepp ei tohi pead kaotada. Peab talitama kainelt ja külmavereliselt. Kui tuli väike ja vesi käepärast, võib sellega kustutada. Petroleumi ja bensini plahvatustel mitte vett peale valada, sest see ei mõju, ehk mõjub ainult siis, kui saab valatud õige suures määral. Parem on püüda tuld kas puldoni või mõne muu asjaga kinni katta. Kui noorsepp märkab, et tema jõud nõrk on selleks, et tulele piirisi panna, siis tõttab ta esimese tulekahju teatamise kohta ja teadustab õnnetusest. Tagasi jõudes võib ta abiks olla asju välja kandmise juures, ja neid valvates. Peale selle olgu noorsepad abiks ka politseile rahva eemaletõrjumises, kes asjata segadust sünnitab. Selleks paiskavad noorsepad endid ahelikku. Noorsepp peab mõistma tulehaavu saanutele abi anda.

Ka võib noorsepp tulekahju puhul vahvuse märgi rinda teenida. Seda sel juhtumisel, kui tal korda läheb tulle jäänud last või looma päästa.

b) Kui hobune lõhub.

Tihtilugu tuleb linnas hobuselõhkumist ette, mille sünnitajaks arutijhti on kihutavad autod. Peruks läinud hobune kihutab tuhatnelja edasi, kuna sõiduriist tema taga ühele ja teisele poole hüppab, iga silmapilk seesistujaid välja visata ähverdades, kes küll kõik jõud selleks on juhtinud, et looma seisma saada.

Rahvas vaatab kokkunikult sarnast pilti, ega julge, ja ka ei mõista abiks rutata.

Kuid noorsepp, kes teab, et hobune üks targematest koduloomadest on, ja, et teda võib vaigistada mõnikord üsna väikse asjaga, tõttab õnnetuskohale ja jääb laiali laotud kätega kesk tänavat seisma. Hobune teda märgates, vähendab hoogu ja püüab kõrvalt mööda pääseda, aga noorsepp kargab sinna jälle ruttu ette ja loom jääb seisma, valjusti

Noorseppade vorm.

norsates. Seda silmapilku tarvitab noorsepp ja kargab valjastesse kinni ja hobune on vangistatud.

Tuleb ka juhtumisi ette, kus metsik loom ei pane eesesisjat tähele ja tormab edasi, siis peab õigel ajal kõrvale kargama ja püüdma ühelt poolt kas ohjadest või valjastest kinni haarata, mis sunnib looma oma silti muutma ja teda on kergem vaigistada.

Siin juures peab vilunud ja osav olema. Mõni ettevaatamata liigutus

ja noorsepp on rataste või looma jalge all.

Ka siin saab noorsepp vahvuse märgi.

II. järgu eksamile ettevalmistus:

Vahepeal on kõik noorsepad, kes 3. järgu eksami ära annud, oma erialadel ja osakondade järgi rühmadesse jagatud. Harjutustel käia tuleb rühmade kaupa, sest et igal salgal instruktorit leida raske saaks olema. Tarviliste ettevalmistuste järgi tuleb 2. järgu eksam ära anda, mis siis ka kohe liikmeraamatus ära märgitakse.

II. järgu eksami eelnõudmised ja kava on järgmised:

1. Peab kõige vähemalt üks kuu 3. järgu noorsepp olnud olema (harilikult 2—3 kuud).

2. Peab teadma: a) haavade sidumist, b) lahasse sidumist, c) teha paarit, d) kanda haigeid seljas, käte peal ja paaridel, e) teha kunstlikku lingamist uppunutele, suitsu, vinguhviltiste gaaside käes kannatanud inimestele.

3. Kimmi mängus peab 25 asjast 5 minuti jooksul vähemalt 20 asja nimetama. Asju antakse ainult 1 minut vaadelda.

4. $\frac{1}{2}$ kilomeetrit 20 minuti jooksul läbi minna ja tagasi tulla, mille järgi pärast 5 minuti jooksul peab kirjeldama kõiki asju, tähtsamaid paiku ja muud, mis teekonnal nähtud.

4. Peab noorsepa sammul $1\frac{1}{2}$ kilomeetrit 10 minutiga läbi käima ehk suuskadel 2 kilomeetr. 15 minutiga läbi jooksma, seal juures 5-naelalist kotti seljas kandes.

5) Peab mõistma: a) rahuloldavalt riideid paigata, b) sukki nõeluda ja c) nõõpised ette õmmelda.

6. Peab mõistma: a) väljas tule 2 tikuga üles teha, b) keeta putru, ka-

la- ehk lihasuppi, kartulid ja teha teed ja kohvi.

7. Peab mõistma: a) puud maha saagida ehk raiuda, b) telki üles ehitada, c) mingit muud käsitööd.

8. Peab tundma morse ja semafori tähestikku ja nende abil teateid vastu võtta ja välja saata.

9. Peab mõistma: a) 50 meetr. vabalt ujuda, b) ära andma 3. järgu poiste spordi eksami.

10. Peab teadma kodumaa a) maakonnad, b) linnad, c) alevid, d) suuremad jõed ja järved.

E. To

I. järgu eksamil nõuetavad õppeained.

Kimmi mäng.

Laua peale, põrandale ehk murule pannakse 25 väikest asja (nööpa, sulgi, gummiasju, taskukammisid, taskunuge, pliiaatsid jne.) ja kaetakse linikuga kinni.

Kõigi asjade kohta seatakse nimekiri kokku, mis vastuste jaoks ruutudesse jagatakse.

Kui see kõik valmis, kutsutakse üks noorsepp asjade juurde ja tõmmatakse kate pealt ära 1 minutiks.

Seda aega peab noorsepp tarvutama, et kiirelt tähele panna, missugused asjad seal on.

Peale selle, kui 1 minut mööda ja asjad uuesti kinni kaetud, antakse noorsepale 5 minutit aega nähtud asjade meeldetuletamiseks. (2. järgu eksami äraandmiseks on vaja 25 asjast 20 nimetada).

Noorsepa poolt ära nimetatud asjad märgitakse vastavatesse ruutudesse.

Sedasama mängu võib ka kaupluste akende taga harjutada, kus palju asju välja pandud.

See mäng harjutab noortel kiiret tähelepanemist ja mälestust.

Müüd ained.

Punkt 5 võib kõige paremini kodu kätte harjutatud saada. Eksami andmise juures tuleb ta tingimata läbi katsuda.

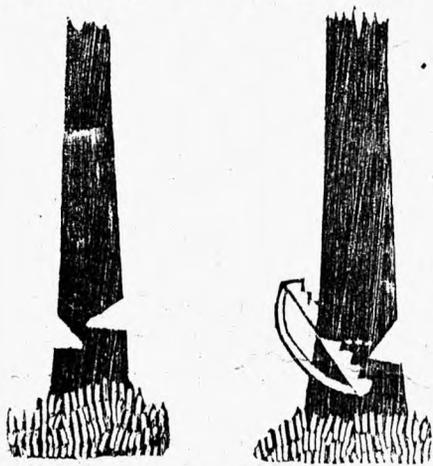
Punkt 6 tuleb igal ühel üksikul läbi võtta. Söögikeetmist kodu harjutada. Sellekohase eksami võib laagris teha.

Tule tegemine nõuab iseäralist osavust. Seda peab mõistma iga ilmaga teha. Tulease tuleb enne samblast ja kanarpikust puhastada, et tuli mitte edasi minna ei saa. Igal aastal tuleb hooletu tuletgemise ja puhastamata tuleaseme tõttu nii palju tuleõnnetusi.

Siin juures meeles pidada, et noorsepp looduse sõber on ja sellepärast — ettevaatust.

Punkt 7. palutakse ainult mitte vanemate õunapuude juures harjutada. Väiksema puu võib kirvega maha raiuda, nagu pildil kujutatakse.

Suurema puu mahasaagimiseks tu-

Kuidas puud maha raiuda ja saagida.

leb enne altpoolt tuule, ehk kui puu vildakil, siis sealt poolt, kuhu poole puu longu kasvanud, kirvega tubli raks sisse raiuda, ja siis teiselt poolt

saagimist algada. Puu langeb sinna poole, kus kirvega raie tehtud.

Peale selle tulevad oksad maha raiuda, seal juures ladva poolt algades.

Noorseppade vorm.

Peale eelnimetatud tööde ja ülesannete peab noorsepp veel mõnda kodust tööd ja lihtsamaid käsitöö abinõusid tarvitada mõistma.

Peale eksami tulevad võimalikult pidulikult koosviibimisel 2. järgu noorsepa märgid välja jagada ja liikmeraamatusse sellekohane märkus sisse kanda.

V Keda noorsepad peavad tervitama.

Skoudi au andes tervitavad noorsepad : 1) Vanemate Nõukogu juhatajat, ülemjuhatajat ja kõiki oma organisatsiooni pealikuid, 2) Rahvuslippu, 3) organisatsiooni lippu, 4) oma rühma lippu, 5) rahvushümnust lauldes ehk kuuldes, 6) kõiki skoute (vastastikku), 7) kõiki, kes noorseppade organisatsiooni märki kannavad ja 8) matuste tseremoniad.

Maha rekordid.

Läbiharutades noorseppade liikumise põhimõtet, spordi suurt tähtsust sealjuures, leiame ta kaunis ideaalse olevat.

Kuid meie ei tohi ka unustada vaimu.

Sest selle kasvatus on nii ülitähtis. Vast ehk arvatakse, et vaimlist kasvatust, haridust saab noorsepp küllalt juba koolist. Kuid see ei ole üldiselt nii. Sport, mis paljusid noori kaasa kisub, ei pea olema, nagu teda harilikult mõistetakse, keheline, vaid ka vaimline. Kehaline ja vaimline kasvatus peavad olema proportsioonilis. Ei pea aga ülekaalu viima keha, harjutades pööraselt, lüües rekorde. Sporti peaks tegema ikkagi ainult tervislises mõttes. Noor-Eestit ei ehitata üles lihastest. Tuleviku eestlane peab olema läbi ja läbi intelligentne. Sellepärast, noorsepad, rohkem hingelist ühtlust eneste vahel — see kasvatab!

Maha rekordide loomised, sest see teeb vaimu tõntsiks!

Tunnikene sporti ainult kui terveise parandajat — hoidjat.

M a r e.

Toimetus annab kirjatükile ruumi, et noored oma vaadet spordi kohta võiksid igast küljest selgitada, kuna meie ise siinjuures erapooletuks jääme.

Mõni sõna spordieksami vastu ettevalmistavate harjutuste kohta.

Noorsepa 2. järgu eksamil nõutakse mõnesuguseid võimlemise harjutusi, mille siht on noorseppa paenduvaks ja vastupidavaks teha. Nende harjutuste kohta olgu siin mõni seletus.

Takistustest, ehk aiast ülehüppamise juures tuleb kordamööda mõlemad jalga pingutada.

Alla hüppamise juures tuleb alati mõlemate jalgade peale hüpata ja miski muu kehaosa ei-tohi maa külge puutuda.

Käsihalli pildumine peab alati üle pea ehk õla sündima ja mitte kunagi alt poolt käe.

Vastupidamise jooksu otstarb on kopsu ja südame tegevust harjutada; sellepärast peab harjutama jooksmise juures rahulikult ja sügavalt hingama.

Ialgi mitte jooksta, a) kui alla 5° külma on, b) kinnises, tolmuses ruumis, kus aknad kinni.

Kui jooksmine lõppenud, ei pea mitte kunagi kohe maha istuma ega seisma jääma, vaid niikaua edasi-tagasi liikuma, kuni südame tegevus tasasemaks jääb.

looksta tuleb alati kergelt ja varvaste peal.

Ujuda soovitatakse algajatele konna kombel. Peale ujumist jalutada, kuni soe hakkab.

Suusatamine peab olema jooksev ja rütmiline, aga mitte kange ja õõtsutav. Takt olgu elav ja mitte liiga harv. Üisutamine ja suusatamine on kõige tervemad spordialad.

Väga mõnus on jooksta keha hige-seks ja siis viibimata paksu rätikuga ära pühkida, kuiv pesu selga panna ja siis tundi poolteist leiba luuseta lasta.

S P O R T.

Üliõp.-selts „Sporti“ talispordi osakonna tegevusest.

Hiljuti alustas oma tegevust Tartu üliõp.-selts „Sporti“ talispordi osakond. Osokonnale valiti 5-liikmeline juhatus: Juhataja Nigol, abi Määr, kirjatoimetaja Ever, laekahoidja Järv, varahoidja Vertman.

Osakonna üldise koosoleku poolt seati kokku tegevuskava, mille jä-

rele edendatakse kiirusutamist, iluuisutamist, suustamist, jääpalli ja võimaluse korral ka kelgusporti. Uisutamiseks on seltsil oma liuväli, mis ülikooli botaanikaaias asub. Liuväli avati juba 29 nov. Suusatamise jaoks ostab osakond endistele suuskadele veel uusi juure, nii et liigetel alati võimalus oleks suuski saada. Suuskade tarvitamine on liigetel maksuta. Talve poole kavatakse ühiseid suusa väljasõituseid toime panna. Osakond seab ühtlasi omale kaunis tugeva jääpalli komando. Selle varustamiseks otsustati hockey uiske ja keppe osta. Peale selle muretsetakse komandole võistlusvorm. Juba varemalt oli ostetud parkümmend hockeykeppi, mis algajatele mängu harjutamist võimaldab.

Osakond tahab talve jooksul mitu võistlust kõigil talispordi aladel korraldada. Peale selle saaks korraldatud veel üldine üliõpilaskonna talispordi nädal.

Rootsi suusakuningas Hald Hanson surnud.

4. dets. suri Ostersundis haigemajas kõige kuulsam Rootsi spordimees suusatajate kuningas Hald Hanson, reie luupõletiku tagajärjel.

Praegu on rahva seas korjandus käimas, et Hansoni auks ausamast üles seada.

Suusavõistlused Soomes.

Silmas pidades, et tänavused Põhjamaade võistlused Rootsis ära peetakse, on soomlased juba peale alanud korraliste harjutustega. On peetud mitmed suusavõistlused.

Osavõtjate arv võistlustel ulatab 100 ümber.

Oleks väga huvitav kui ka kord Eesti niikaugele jõuaks, et võistlusi korraldada, millest sada sportlast osa võtaks.

K r o o n i k a .

Propaganda-õhtu Tallinnas.

6. novembril panid Harju noorsepad Tallinnas Seminaari ruumides toime propaganda-õhtu, kus peale h-rade Pitka, Rikkandi, Pächeli ja Gildemanni kõnede järgnesid noorte poolt mitmesugused palad. Esines esimest korda noorseppade laulukoor kunstnik Kulli poolt kokku seatud hümnuks. Rahvast oli kaunis kõgu kokku tulnud ja kõik ettekanded võeti elava kiiduavaldusega vastu.

1. dets. Emade-püha.

Emade-püha on veel tundmata meil Eestis. Nii mitmele kõlab see võõralt ja paistab olema jällegi sissetoodud komme.

Viimsel ajal on meile võõralt maalt palju kombeid ja muud sisse veetud, aga „Emade-püha“ ei tohi mitte nende keskele arvata.

Ei, temale peab jääma oma kindel põhi, tema seisab kõrgemal kõikidest teistest kommetest.

Seda püha pühitsevad noorsepad oma emadele — Eesti emadele, kes seda tuhat korda väärt on. Sel päeval iseäranis näitavad nemad armastust emade vastu, sel päeval ei tohi lapsed neile tuska tuua ja iseäranis püütakse emadele hääd meelt valmistada.

Emade-püha saab tõendama noorte sügavat lapsearmastust.

Emade-püha õhtuks korraldasid Harju noorsepad perekonnaõhtu

Seminaari ruumides. Peale rahvushümnust esinesid noored paladega, mis pühendatud emadele. Noorseppade laulukoor kandis meile kõigile tuntud „Ema süda“ ette, mis nii mõnelgi pisara silma tõi.

Peale selle toodi veel ette rida ilulugemise numbreid; viiuli, klaveri ja laulu soolod, — viimane mitte noorsepa poolt. H-ra Rikandi sütitav kõne kirjeldas meie Eesti ema kangelase külgesid.

Spordi numbrid äratasid huvitust. iseäranis hästi õnnestasid piramidid.

Lõbusa tuju sünnitas h-ra Pachel huvitavate noorte mängudega, mille eest teda lugemata korral lae alla paisati.

Rahvast oli murdu ja kõigil tundus lõbu olema. Kell 10½ oli lõpp.

Noorsepad kandsid ette jõudumööda omad paremad püüded emadele, lootes et see osalt tasuks oleks selle eest, mida nad neile võlgnevad. Kuid tuleva aasta tahavad nad seda haruldast püha palju suurejoonilisemalt ja sisukamalt pühitada. Selleks olgu neil jõudu ja püsivust!

Emade pühaks on Harju noorsepad saanud hulga tervitusi mitmeilt organisatsioonidelt, Tallinnast, väljaspoolt ja üksikutelt isikutelt. Harju noorseppade peakorter tänab kõiki õnnesoovide eest, mis saavad Emade-püha õhtul ette loetud.

Olge tervitatud — Eesti emad!

Teated rühmadest.

Tartu VI noorseppade rühm.

Tartu VI noorseppade rühm seisab koos III rahvakooli õpilastest, mõni üksik väljaspool kooli, ja on ka ühtlasi endine skoutide rühm. Nagu „Eesti Skoudist“ nr. 2 näha, valiti endise 18. rühma pealiku asemele uus pealik. Uus pealik, see on E. Kade, ei valitud mitte rühma

poolt, vaid T. S. M. pealike kogu poolt 18. sk. rühma pealikuks.

Suve algul lagunes rühm koost ära, sest et enamjagu maale läksid. Sügisel, kui kõik maalt tagasi tulid, asus 18. sk. rühm uuesti tegevusse. Rühmas oli umbes 15 skouti, selle peale vaatamata, et liig vähe, alati töö ikkagi rühmas.

Noorseppade VI rühm tuli sellest, et pealik Kade Tartu Skoutide Malevast lahkus ja ühes teistega uue organisatsiooni organiseerisid.

Kui Kade oli T. Sk. M. lahkunud, tegi ta rühmale ettepaneku, et kas nemad ei sooviks ka noorseppadeks astuda.

Selle ettepaneku poolt olid ainult mõned nõus kogu rühmast. Need aga, kes nõus ei olnud, lahkusid rühmast ja lahkunute asemele võeti uued. Uued, kes juure tulid, on kõik enam-vähem alla 15 aasta vanad.

Nagu kuulda, on juba rühm kinnitatud ühes 20 noorsepaga.

On ka juba mõnekümne noorsepale organisatsiooni märgid kätte antud. Eksamid ei ole veel ükski noorsepp selles rühmas ära annud. On loota, et varsti ka kõigil on eksamid ära antud.

Ühel pühapäeval peeti noorseppade vanemate koosolek, kus ka harutusel oli, pidu tegemise küsimus. Noorseppade vanemad olid enamjagu nõus, kuid kõige raskem küsimus oli rahasaamine pidu tegemiseks. Rühma kassas on küll juba 500 markä, kuid sellega ei saa pidu toime panna, kui juba eelarves väljaminekutes on ligi 3000 marka ja sissetulekus 12000 mk. Sellepärast võib oletada, et pidu hästi õnnestab.

Praegu on juba harjutused käimas, näit.: vabad harjutused, piramiidid jne. Ruumide küsimus on lahendatud. Arvatakse saavat ühe naabri kooli ruumi.

Pidu on kavatsetud toime panna paar nädalat peale jõulupühade. Puhas sissetulek läheb kõik rühma kassasse, noorseppade toetamiseks.

Õigemini võiks küll seda rühma, teise rühmaga võrreldes „Hundi-poegadeks“ nimetada. Ainult selle pooldest on nad tublid poisid, et nad ei suitseta ega joo joovastavaid jooke.

Sellepärast, noorsepad, ärge laske endid eksitada skoutidest, vaid jääge ikka noorseppadeks ja pidage alati meeles üleilmiliste skoutide ja noorseppade hüüdsõna: „Ole valmis!“

J. H-I-t.

Ugala noorsepad.

Noorseppade pere on rikkamaks saand Ugala noorseppadega. Ei ole sellest kaua aega tagasi, kui seal alles tööle alati ja 20. novembril andsid juba 120 Ugala noorseppa 3. järgu eksami ära.

Selleks puhuks oli Harju noorseppade vanemate kogu poolt hra Pachel ja peakorteri poolt h-ra Lagur Võrusse komandeeritud.

Ugala noorseppasid võib kõigile eeskujuks seada. Lühikese ajaga võrdlemisi on seal suur töö ära tehtud. Seal juures veel on 3. järgu eksami nõudeid palju suurendatud.

Ugala noorseppade hulka astusid kõik Võrus asuvad skoudid, väljaarvatud 15 skouti ühes 1 skoutmeistriga. Loodame, et nemad ka aru saavad, et väikses linnas jõudude killustamine asjata on ja noorseppade juures avaneb neile laialine tegevuseväli.

20. nov. õhtul andsid Ugala noorsepad pühaliku noorseppade töötuse: võidelda ühiste aadete eest, alati valmis olla isamaa huvide kaitseks välja astuma.

Vandele järgnesid tervituskõned ja peale selle pildistati kõiki koosviibijaid.

Lõpuks olid ringmängud, kus noored Ugala noorsepad näitasid, et niisama tõsiselt, kui nemad mõistavad tööle süvendada, vastavalt sellele mõistavad ka nemad mureta lõbutseada...

Jõudu noortele Ugala noorseppadele ja nende juhtijatele ja edu edaspidisele loovale tööle.

Harju noorsepp.

Tapalt. Rõõmuga võin teatada, et noorseppade organiseerimine Tapal edeneb. Reaalgümnaasiumi juhataja, h-ra Summer lubas lähemal ajal kokku kutsuda Tapa koolide juhatajad, et ühiselt välja töötada organiseerimise kava ja asutada vanemate nõukogu Tapa haritlastest, seltskonnategelastest ja õppurite vanematest. Ka noorte seas on skoutismi vastu suurt huvi märgata.

L. M.

Võrust. Juba 30. oktoobril andsid Ugala noorsepad III. järgu eksamid ära, kuid mitmesuguseil küllalt mõjuvaid põhjusil sai töötuse andmine kunni 20. novembrini edasi lükatud.

Töötuse andmine sündis eelpoolnimetatud päeval kell 3/417 Võru reaalgümnaasiumide ruumes vanematekogu esitaja h-ra F. Suiiti ja Peakorteri liikmete h-rade A. Kasvandi, A. Kala, Dr. Joh. Mältoni ja J. Treumuthi juuresolekul. Pealtvaatajatena olid ilmunud mitmed vanematekogu liikmed.

Esimesena seletas Ugala noorseppade ülemjuhataja A. Kasvand, millise tähtsa sammu noorsepad praegu vabal soovil ette on võtnud ja tutvustas neid nende kohustustega, mida nad pärast töötuse andmist, kui täieõiguslised noorsepad on kohustatud täitma. Ta jääb lootma, et keegi kahetsema ei saa, kes kord juba noorseppade ridadesse on astunud. Kui kõik noorsepad nõus-

olekut on avaldanud töotuse andmiseks, loevad nad selle kooris ette.

Järgmisena loeb h-ra Pachel Harju noorseppade vanematekogu esimehe h-ra Pitka tervituse ja õnnesoovi kirja ette ja tervitab ja soovib omalt poolt, Harju noorseppade vanematekogu nimel õnne ja jõudu noorsepa aadete poole edasirühkimiseks. H-ra Pitkale, kui noorseppade isale, hüütakse kolmekordne „elagu!“.

Peale selle soovis Ugala noorseppade vanematekogu nimel h-ra F. Suit noorseppadele õnne, ühtlasi seletades, millise suure tähtsusega on noorseppade organisatsioonid meie praegusaja koolide kõrval.

Viimasena soovib edu ja head käekäiku Harju noorseppade saadik h-ra Lagus ja annab selgitust noorseppade organisatsiooni tähtsuse üle. Harju noorseppadele, kui vendadele, hüütakse kolmekordne „elagu!“.

Töotuse andmine lõpeb isamaa hümnust „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ lauldes.

Siinsamas jagati ka noorseppadele III järgu märgid välja.

Töotusele järgnes 1½-tunniline omavaheline lõbus koosviibimine, millest ka Harju noorseppade vanematekogu ja noorseppade saadikud h-rad Pachel ja Lagus osa võtsid ja koosviibimist mitmeti lõbusamaks aitasid teha.

J. A. j.

Toimetuselt.

Järgmine „Noorsepp“ nr. 5 ilmub 15. jaanuaril 1922.

Käesolev number ilmus kahekordses kaustas ja on saadaval 40 mrk. eksemplaar.

Noorseppade käsiraamatu tööd ei ole suudetud veel lõpule viia ja see saab alles ilmuma uuel aastal.

Kalendri väljaandest loobusime, sest et neid sellel aastal juba nii kui nii liiga palju ilmub ja aeg tuleval aastal on nõnda kokku seatud, et seal kõige parema tahtmise järele noorseppade kohaselt muuta ei ole.

Kirjatööde võistluste tagajärjedest toome järgmises numbris.

Meie lugejaile häid pühi soovides,

Toimetus.

Kirjavastused.

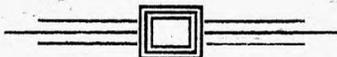
Mitmed jõulujutud peavad ruumi puudusel järgmist nummert ootama jääma, sest et hilise aja tõttu ladumise eest ei oleks valmis saadud.

A. Volrat Soomes. Palju tänu, ilmub järgmises numbris.

Dr. Iürgenson, Tartus. Südamlik tänu meeldetuletuse eest.

Poti äss — siin. Ei usu, et Teie ise saaks oma luuletust vana saapa üle lugema.

Ly. Jõulu õhtu ei ilmu. Laul katseks väga hääd, aga avaldamiseks nõrk.

Noorseppade kalender 1922 aasta peale.

	Jaanuar					Veebruar				Märts			
	1	8	15	22	29	5	12	19	26	5	12	19	26
Pühapäev.	1	8	15	22	29	5	12	19	26	5	12	19	26
Esmaspäev.	2	9	16	23	30	6	13	20	27	6	13	20	27
Teisipäev.	3	10	17	24	31	7	14	21	28	7	14	21	28
Kesknädal	4	11	18	25	1	8	15	22	1	8	15	22	
Nelapäev	5	12	19	26	2	9	16	23	2	9	16	23	
Reede.	6	13	20	27	3	10	17	24	3	10	17	24	
Laupäev.	7	14	21	28	4	11	18	25	4	11	18	25	
	Aprill					Mai				Juuni			
	2	9	16	23	30	7	14	21	28	4	11	18	25
Pühapäev.	2	9	16	23	30	7	14	21	28	4	11	18	25
Esmaspäev.	3	10	17	24	1	8	15	22	29	5	12	19	26
Teisipäev.	4	11	18	25	2	9	16	23	30	6	13	20	27
Kesknädal	5	12	19	26	3	10	17	24	31	7	14	21	28
Neljapäev	6	13	20	27	4	11	18	25	1	8	15	22	
Reede.	7	14	21	28	5	12	19	26	2	9	16	23	
Laupäev	1	8	15	22	29	6	13	20	27	3	10	17	24

:: :: Koolitarbe ja mänguasjade tööstus :: ::

KOOL ja MÄNG

Töökoda: Põhja tän. 6-e. Kauplus: Posti tän. 4. Tel. 15-15, 16-56.

Valmistab koolidele
joonistuslaude,
tsirkleid, joonlaude,
sule ja pliatsi toose,
geomeetrilisi kehasi.

Lastele ja vanadele
ilu ja mänguasju.

Jõuluehted.

Jahimeestele ja loo-
dusloo kabinetidele
täis topitud linnud
:: ja loomad ::

Sportiseltsidele
ja spordi meestele
süste üksikult ja
:: hulgaviisi. ::

AINUKE SELLESARNANE TOOSTUS EESTIS.

:: :: SAADUD VÄLJAMAA MÄNGUASJU. :: ::

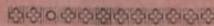
Noorseppade kalender 1922. aasta peale.

	Juuli					August					September					
Pühapäev	2	9	16	23	30		6	13	20	27		3	10	17	24	
Esmaspäev	3	10	17	24	31		7	14	21	28		4	11	18	25	
Teisipäev	4	11	18	25	1	8	15	22	29		5	12	19	26		
Kesknädal	5	12	19	26	2	9	16	23	30		6	13	20	27		
Neljapäev	6	13	20	27	3	10	17	24	31		7	14	21	28		
Reede	7	14	21	28	4	11	18	25	1	8	15	22	29			
Laupäev	1	8	15	22	29	5	12	19	26	2	9	16	23	30		
	Oktoober					November					Detsember					
Pühapäev	1	8	15	22	29		5	12	19	26		3	10	17	24	31
Esmaspäev	2	9	16	23	30		6	13	20	27		4	11	18	25	
Teisipäev	3	10	17	24	31		7	14	21	28		5	12	19	26	
Kesknädal	4	11	18	25	1	8	15	22	29		6	13	20	27		
Neljapäev	5	12	19	26	2	9	16	23	30		7	14	21	28		
Reede	6	13	20	27	3	10	17	24	1	8	15	22	29			
Laupäev	7	14	21	28	4	11	18	25	2	9	16	23	30			

PARIKAS' TE : FOTO-ATELĚJE, :

Tallinnas, Kuninga tänav 1. Tel. 7-50.

AVATUD: ÄRIPÄEV K. 9-5,
PÜHAPÄEV K. 11-2.

Täidab kõiki fotograafia alale kuulu-
vaid töid tuntud maitserikkusega.
Rikkalik kogu ülesvõtteid Eesti maast,
:: :: tegelastest, sündmustest jne. :: ::

